

ÖZHEMŞEHRİLERİM BİR SANCAĞIN HİKÂYESİ: KARAKEÇİLİLERİN İZİNDE BİR KÜLTÜREL MİRAS ÖRNEKLEMİ*

ÖZHEMŞEHRİLERİM THE STORY OF A BANNER: A CULTURAL HERITAGE CASE STUDY IN THE FOOTSTEPS OF THE KARAKEÇİLİS

Ayşe GÜMÜŞ

Başöğretmen

*Cemal Mümtaz Soysal
Bilimler Lisesi*

gumusayse1072@gmail.com

Orcid No: 0000-0003-1825-
4394

Bilge DOLAMAÇ

Öğrenci

*Cemal Mümtaz Soysal Bilimler
Lisesi*

bilgedolamac@gmail.com

Orcid No: 0009-0008-9040-
3458

Ceylinaz BURAN

Öğrenci

*Cemal Mümtaz Soysal Bilimler
Lisesi*

ceylinaz26buran@outlook.com

Orcid No: 0009-0002-5396-1553

İsmail GÜMÜŞ

Başöğretmen

Tobb Bilim ve Sanat Merkezi

ismgumus1@hotmail.com

Orcid No: 0000-0002-7462-6108

Kayhan ÜNAL

Araştırmacı Girişimci

Ertuğrul Gazi Yörük Türkmen Derneği

kayhanunal2600@gmail.com

Orcid No: 0009-0000-5841-8491

Geliş Tarihi/Received:

22/04/2025

Kabul Tarihi/Accepted:

15/05/2025

e-Yayın/e-Printed:

30/06/2025

Özgün Araştırma Makalesi/Original Research

Kaynakça Bilgisi: Gümüş, A., Dolamaç, B., Buran, C., Gümüş, İ. ve Ünal, K. (2025). Özhemşehrilerim bir sancağın hikâyesi: karakeçililerin izinde bir kültürel miras örnekleme. *İnformel Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 98-125

Citation Information: Gümüş, A., Dolamaç, B., Buran, C., Gümüş, İ. ve Ünal, K. (2025). Özhemşehrilerim the story of a banner: a cultural heritage case study in the footsteps of the karakeçilis. *Journal of Research in Informal Environments*, 10(1), 98-125

ÖZ

Çalışma, Eskişehir il merkezindeki bir lisede uygulanan proje ile, öğrencilerin Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları konusundaki bilgi düzeylerini artırmayı; tarih bilinci, aidiyet duygusu ve kültürel miras farkındalığını geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırmada karma yöntem benimsenmiş; nicel veriler anket yoluyla, nitel veriler ise yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Proje kapsamında, alan uzmanı 15 kaynak kişiyle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler, Ertuğrul Süvari Alayları ve Karakeçili Aşireti'nin kökeni, tarihi, kültürel değerleri, II. Abdülhamid ile ilişkileri ve sancak, mezar taşları, oda konak vb. kültürel miras unsurları hakkında kapsamlı bilgiler sunmuştur. 83 öğrenciyle gerçekleştirilen anket çalışması, proje öncesi ve sonrasında öğrencilerin Ertuğrul Gazi Türbesi, Ertuğrul Gazi Şenlikleri, Ertuğrul Süvari Alayı, Karakeçili Aşireti, Hacı Bekir Sıddık Bey ve ailesi hakkındaki bilgi düzeylerinde anlamlı bir artış olduğunu ortaya koymuştur. Araştırma bulguları, öğrencilerin tarih bilinci, aidiyet duygusu ve kültürel mirasa olan farkındalıklarının başarıyla geliştirildiğini göstermiştir. Özellikle, öğrencilerin Karakeçili Aşireti hakkındaki farkındalığının artması, projenin en önemli çıktılarından biri olmuştur. Proje süresince sancağın korunması ve gelecek nesillere aktarılmasının önemi vurgulanmış, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan atölye çalışmaları düzenlenmiştir. Bu atölyeler, öğrencilerin konuları derinlemesine anlamalarına ve içselleştirmelerine katkıda bulunmuştur. Proje, tarih ve kültürel miras eğitiminin öğrencilerin gelişimi üzerindeki kritik rolünü bir kez daha ortaya koymuştur. Proje kapsamında, Hacı Bekir Sıddık Bey ve ailesine ait oda konağının restore edilerek müze yapılması önerilmiş; genel olarak ise Ertuğrul Gazi Şenlikleri'nin UNESCO Dünya Kültürel Miras Listesi'ne alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ertuğrul Gazi Şenlikleri; Hacı Bekir Sıddık ve Karakeçililer; Kültürel Miras; Sancak, Süvari Ertuğrul Alayları

ABSTRACT

The study, implemented through a project carried out in a high school located in the city center of Eskişehir, aimed to increase students' knowledge about the Karakeçili Tribe and the Ertuğrul Cavalry Regiments; and to develop their sense of historical awareness, belonging, and cultural heritage consciousness. A mixed-methods approach was adopted in the research; quantitative data were collected through surveys, while qualitative data were obtained via semi-structured interviews. Within the scope of the project, semi-structured interviews conducted with 15 subject matter experts provided comprehensive information on the origins, history, cultural values of the Ertuğrul Cavalry Regiments and the Karakeçili Tribe, their relationship with Sultan Abdulhamid II, as well as elements of cultural heritage such as flags, tombstones, and traditional mansions (oda konak). A survey conducted with 83 students revealed a significant increase in their knowledge—before and after the project—regarding the Ertuğrul Gazi Tomb, the Ertuğrul Gazi Festivities, the Ertuğrul Cavalry Regiment, the Karakeçili Tribe, and Hacı Bekir Sıddık Bey and his family. The research findings demonstrated that students' historical awareness, sense of belonging, and consciousness of cultural heritage were successfully enhanced. Particularly, the increased awareness among students regarding the Karakeçili Tribe was highlighted as one of the most important outcomes of the project. During the project, the importance of preserving the flag and passing it on to future generations was emphasized, and workshops were organized to ensure active student participation. These workshops contributed to students' deep understanding and internalization of the topics. The project once again highlighted the critical role of history and cultural heritage education in student development. As part of the project, it was recommended that the mansion (oda konak) belonging to Hacı Bekir Sıddık Bey and his family be restored and turned into a museum. Furthermore, it was proposed that the Ertuğrul Gazi Festivities be included in the UNESCO World Cultural Heritage List.

Keywords:: Hacı Bekir Sıddık and the Karakeçili Tribe; Cultural Heritage; Flag; Ertuğrul Cavalry Regiments

GİRİŞ

1. Kavramsal Çerçeve

Tarih bilinci, toplumun kimliğini şekillendiren temel unsurlardan biri olup, kültürel mirasın korunması ve gelecek nesillere aktarılması açısından kritik bir önem taşımaktadır. Geçmişle kurulan bağlar, bireylerin kimlik algısını güçlendirirken toplumun tarihî sürekliliğini ve kültürel zenginliğini de geleceğe taşımaktadır. Bu bağlamda, yerel tarih araştırmaları, toplumsal kimliğin inşasında önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle çevremizdeki tarihî şahsiyetlerin, toplulukların ve onların kültürel miraslarının incelenmesi, tarih bilincini geliştirmek için güçlü bir zemin oluşturmaktadır.

Türklerin köklü boylarından biri olan Oğuzlar, tarih sahnesine derin izler bırakmış ve ilk olarak Yenisey Kitabeleri'nde anılmıştır. İslam tarihçileri, Oğuzlar ve Uygurların Orhun bölgesinde konar-göçer bir yaşam sürdüğünü ve buradan Ön Asya'ya göç ettiklerini belirtmektedir. 24 boydan oluşan Oğuzlar arasında Kayı Boyu, Anadolu'ya gelen ilk topluluklardan biridir. Karakeçili Aşireti ise Kayı Boyu'na mensup bir grup olarak tarih sahnesinde yerini almıştır. Osmanlı tarihçilerine göre, Karakeçili Aşireti'nin kökeni Orta Asya'dan başlayarak Horasan ve Anadolu'ya uzanan bir göç hikâyesine dayanmaktadır. (Çay, Ertuğrul Gazi, Karakeçililer ve Söğüt ve Söğüt Bayramı, 1989). XIII. yüzyılın sonlarında Söğüt-Domaniç bölgesine yerleşen Karakeçililer, Ertuğrul Gazi önderliğinde bu topraklarda varlık göstermiştir.

Karakeçililer, tarih boyunca yalnızca askerî ve siyasî alanlarda değil, kültürel yaşamda da önemli bir rol oynamıştır. Kaynaklara göre, yaz aylarında yaylak olarak Domaniç'e, sonbaharda ise kışlak olarak Söğüt'e göç etmişlerdir. Bu yaşam tarzı, kültürel mirasın korunmasında önemli bir etken olmuştur. Ertuğrul Gazi'nin Domaniç'ten Söğüt'e dönüşlerinde düzenlediği toylar, bu geleneksel kültürün en somut örneklerinden biridir (Şener, 2000).

II. Abdülhamid, Karakeçili Aşireti'ne özel bir önem atfetmiş, bu aşireti Osmanlı tarihî mirasının önemli bir unsuru olarak görmüştür. Karakeçililer, II. Abdülhamid döneminde kurulan Ertuğrul Süvari Alayı'nda aktif bir rol üstlenmiş, Sultan'ın güvenliğini sağlayan en sadık unsurlar arasında yer almıştır. Ertuğrul Gazi Türbesi'nin II. Abdülhamid tarafından restore edilmesi ve çevresine eklenen çeşme ile şadırvanlar, Sultan'ın tarihî mirasa verdiği önemi ortaya koymaktadır (Teres, 2011). Ayrıca, Sultan'ın emriyle Söğüt'te açılan Hamidiye İdâdisi, Karakeçili Aşireti ile Osmanlı hanedanı arasındaki bağları güçlendirmiştir (Demiryürek, 2015).

Ertuğrul Süvari Alayı, II. Abdülhamid tarafından sarayın güvenliğini sağlamak üzere oluşturulmuş ve büyük ölçüde Karakeçili Aşireti üyelerinden meydana gelmiştir. (Bozkurt, 2022) Bu alay, cesareti ve sadakati ile Osmanlı sarayında öne çıkmış, Sultan'ın en güvendiği teşkilatlardan biri olarak hizmet vermiştir (Paşa, 2017). Karakeçili Aşireti'nin bu tarihî rolü, yalnızca Osmanlı Devleti'nin güvenliğine değil, aynı zamanda kültürel mirasın korunmasına ve aktarılmasına katkı sağlamıştır.

Görsel 1. Şimdiki Eskişehir Atatürk Lisesi Önünden Karakeçili Aşiretinin Ertuğrul Şenliklerine Gidiş İçin Toplanması 5 Teşrinievvel 1317/M. 1901 **Görsel 2:** Malumat Dergisi 1895 Tarihli Cilt 12. Sayı Sayfa: 228-229¹

Sultan II. Abdülhamid'in Karakeçili Yörüklerine olan güveni, tarihî bağlar ve Osmanlı hanedanıyla kurulan güçlü ilişkiler üzerine inşa edilmiştir. Sultan'ın, Karakeçililerle akrabalık bağları olduğuna inanması, bu güvenin temel nedenlerinden biri olarak öne çıkmaktadır (Tekir, 2020). Osmanlı hanedanının Kayı Boyu'na mensup olduğuna dair ilk bilgi, II. Murad döneminde Yazıcıoğlu Ali tarafından kaydedilmiştir ve bu bilgi Karakeçili Aşireti'nin Osmanlı'nın kuruluşundaki kritik rolünü desteklemektedir (Çay, 1989).

Karakeçili Aşireti'ne dair kapsamlı bilgilere, 1905'te yayımlanan Karakeçili Risalesi adlı eserde rastlanılmıştır. Maarif Nezareti'nin izniyle basılan bu eser, Hacı Bekir Sıddık'a ait notları derlemekte ve aşiretin tarihî, sosyal ve kültürel mirasını belgelemektedir (Muhiddin, 1955). Bu risalenin, Üçler Bulduk (1997), Müjgan Cunbur (1999), Muharrem Bayar (2004) ve Murat Kütükçü (2023) gibi araştırmacılar tarafından detaylı şekilde incelendiği görülmüştür. Risalenin, Karakeçili Aşireti'nin tarihî ve kültürel önemine dair yeni perspektifler sunduğu aşikardır.

Sultan II. Abdülhamid, saray güvenliği için Karakeçili Türkmenlerine duyduğu güveni, onların sadakati ve cesaretine dayandırmıştır. Karakeçili bölüğünün yüzbaşısı, Sultan'ın yatak odası kapısında nöbet tutmuş ve Ertuğrul Süvari Alayı saray içinde en güvenilir birliklerden biri olarak tanınmıştır (Paşa, 2017). Bu alay, hem fiziksel hem de ahlakî özellikleriyle Osmanlı hanedanının güvenliğini ve tarihî bağlarını temsil etmiştir (Dirgen, 2021). Karakeçili Aşireti, Türk tarihinin ayrılmaz bir parçasıdır ve Osmanlı'nın kuruluşundan itibaren kültürel, siyasî ve askerî alanlarda önemli roller üstlenmiştir. Aşiretin geleneksel yaşam tarzı ve kültürel değerleri, tarihî sürekliliğin sağlanmasına katkıda bulunmuştur. Sultan II. Abdülhamid'in kurduğu Ertuğrul Süvari Alayları, Karakeçili mensuplarının cesareti ve bağlılığı sayesinde Osmanlı Devleti'nin güvenliğini sağlamış ve aşiretin tarihî mirasını gelecek nesillere aktarmada önemli bir rol oynamıştır.

Bu proje, Eskişehir ilindeki lise öğrencilerine tarih bilinci ve aidiyet duygusunu ortaya koyan Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları hakkında farkındalık kazandırmayı hedeflemiştir. Karakeçili Aşireti'nin Osmanlı Devleti'nin kuruluşundaki ve II. Abdülhamid dönemindeki rolü,

¹ **Görsel 2:** Malumat Dergisinden alınmıştır ve alttaki yazı şu şekildedir: "Karakeçili aşireti efradının Ertuğrul Gazi Hazretlerinin türbei şerifsini ziyaret için Söğüde gitmek üzere Eskişehir Hükümet konağı pişgahına gelip memurin ve asakir i şahane ile birlikte olarak duai ikdas hazret i hilafet penahiye ifa itmeleri efradı aşirete Karakeçili ve hem müctemum imam ve dairei hüküete Eskişehir kablüzzeha behem ali türbei Ertuğrul gazi mütevassellümü illallah an yeddım sahib el hilafetül azami ali ahlel devranz 1895 Tarihli Sayı (numaru) 4 Sayfa 88-89 Söğüd civarında Karakeçili aşireti.....". Osmanlı Türkçesi metin okumalarında Prof. Dr.Mehmet Topal ve araştırmacı yazar Nizamettin Arslan destek alınmıştır.

öğrencilerde tarih bilinci ve kültürel farkındalık oluşturmak amacıyla ele alınmıştır. Proje kapsamında, öğrencilerin Karakeçili mirasına dair bilgi edinmesi ve bu mirasın korunması bilincine ulaşması amaçlanmıştır. Alan yazın taramasında, Karakeçililer ve Ertuğrul Süvari Alayları ile ilgili özellikle Sefa Dirgen'in yüksek lisans tezi, Celil Bozkurt (Bozkurt, 2022) ve Cezmi Karasu'nun (Karasu, Berber , & Sakarya, 2019) kitabı, Üçler Bulduk, Abdülhaluk Çay ve İlhan Şahin'in bildirisi, Yağmur Say 'ın makale çalışmalarının olduğu tespit edilmiştir. Literatürde, Eskişehir Karakeçilileri ve Ertuğrul Süvari Alayları üzerine yapılan çalışmalar bulunmakla birlikte, lise öğrencilerine yönelik bu konuda yapılmış kapsamlı bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Bu proje, bu eksikliği gidermeyi ve özellikle de kendi yaşadıkları bölgede tarihi köklerle direk bağlantıları olan konuların varlığına öğrencilerin dikkatini çekerek, kültürel miras unsurlarını gençlere öncelikle özelde ve yerelde tanıtmayı hedeflemektedir. Ayrıca hazırlanan web sitesi dijital platformu aracılığıyla (URL-1) kültürel miras yaygınlaştırılarak tarihî ve kültürel bağların güçlendirilmesine katkı sağlanmıştır, örnek oluşturulmuştur.

2. Amaç

Bu araştırmanın temel amacı, Karakeçili Aşireti'nin tarihî ve kültürel mirasını lise öğrencilerinin bakış açısından değerlendirmek ve bu mirasın tarih bilinci, aidiyet duygusu ve kültürel farkındalık üzerindeki etkilerini çok boyutlu bir şekilde ortaya koymaktır. Karakeçili Aşireti, Anadolu'nun tarihî ve kültürel dokusunda önemli bir yere sahip olup, tarihî süreç boyunca hem yerel hem de ulusal düzeyde etkiler bırakmıştır. Araştırma, bu zengin mirası öğrencilere tanıtarak, onların tarihî aidiyet duygularını pekiştirmeyi ve kültürel köklerine olan bağlarını güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırma kapsamında, lise öğrencilerinin Karakeçili Aşireti özelinde tarihî aidiyet duyguları ve köklerine verdikleri önem, çeşitli yöntemlerle derinlemesine incelenmiştir. Bu süreçte, öğrencilerin geçmişe yönelik farkındalıkları ile tarihî olaylar ve figürlere olan yaklaşımları analiz edilmiş; onların tarihî ve kültürel değerlere olan ilgileri ve bunların kişisel kimlik inşalarındaki yeri sorgulanmıştır. Ayrıca, Karakeçili Aşireti'nin tarihî ve kültürel değerlerinin, genç nesillerin tarih bilinci oluşturma sürecindeki etkileri detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bu analiz sürecinde, aşiretin kökeni, tarihî süreçteki rolü, kültürel miras unsurları (örneğin, sancak, mezar taşları, oda konak ve aile soyağacı gibi unsurlar) ve II. Abdülhamid dönemi Ertuğrul Süvari Alayları ile olan ilişkisi gibi kritik temalar ön plana çıkarılmıştır. Bunun yanı sıra, Karakeçili Aşireti'nin tarihî ve kültürel mirasının güncel toplum üzerindeki etkileri de değerlendirilmektedir. Öğrencilere aktarılan bu miras, onların tarihî kimlik bilinci geliştirmelerine olan katkısıyla birlikte, kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilirliğine yönelik bir farkındalık oluşturmayı hedeflemektedir. Araştırmanın bir diğer önemli odak noktası ise bu tarihî ve kültürel unsurların, bireylerin yalnızca tarih bilgilerini artırmakla kalmayıp, aynı zamanda toplumsal aidiyet hissini ve kültürel değerlere olan duyarlılıklarını da geliştirme potansiyelidir.

Sonuç olarak, bu araştırma, yalnızca tarihî ve kültürel bir inceleme yapmakla sınırlı kalmayıp, tarih bilinci, kültürel aidiyet ve kimlik oluşturma süreçlerinin eğitim yoluyla desteklenmesinin önemine de dikkat çekmektedir. Karakeçili Aşireti'nin tarihî mirasının öğrenciler üzerindeki etkileri incelenirken, bu mirasın birey ve toplum açısından taşıdığı değerin de altı çizilmektedir.

3. Araştırma Problemleri

Bu araştırma aşağıdaki sorulara yanıt aramayı amaçlamaktadır:

- Karakeçili Aşireti'nin Eskişehir ve çevresindeki tarihî ve kültürel miras unsurları nelerdir? Bu unsurlar, günümüz kültürel değerleriyle nasıl bir ilişki içindedir?

- Lise öğrencileri, kendi yaşam alanlarında bölgelerinde yer alan Kuyucak Köyü, Karakeçili aşiret reisi Hacı Bekir Sıddık Bey ve ailesi hakkında ne kadar bilgi sahibidir? Bu bilgi düzeyi, öğrencilerin kültürel miras farkındalığını artırabilir mi?
- Lise öğrencilerinin çoktan seçmeli sorulara ilişkin ön-test ve son-test skorları, anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
- Öğrenciler, II. Abdülhamid Dönemi Ertuğrul Süvari Alayları ve bu alayların Eskişehir ile bağlantısını bilmekte midir? Bu tarihî bilgi, öğrencilerde aidiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlar mı?
- Hacı Bekir Sıddık Bey ve ailesine, II. Abdülhamid tarafından gönderilen sancak hakkında öğrenciler haberdar mıdır? Bu olay, öğrencilerin tarih bilinci kazanmalarında ne kadar etkili olabilir?
- Ertuğrul Gazi Şenlikleri ile II. Abdülhamid Dönemi Ertuğrul Süvari Alayları arasındaki bağlantılar, öğrenciler tarafından ne ölçüde anlamlandırılmaktadır? Bu şenlikler, tarih bilincinin sürekliliğine katkıda bulunabilir mi?
- Lise öğrencilerinin kültürel miras unsurları konusundaki farkındalık düzeyleri nedir ve bu farkındalık nasıl artırılabilir?

4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, tarih bilinci ve kültürel miras farkındalığı oluşturma açısından önemli bir değere sahiptir ve hem bireysel hem de toplumsal düzeyde geniş kapsamlı, sürdürülebilir etkiler yaratmayı hedeflemektedir. Tarih bilinci, bireylerin geçmişle bağ kurmasını sağlayarak, kimlik oluşturmada ve toplumsal aidiyetin güçlendirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, Karakeçili Aşireti gibi tarihî ve kültürel açıdan zengin bir mirasın, lise öğrencileri tarafından anlaşılması ve içselleştirilmesi, genç nesillerin tarihsel kökenlerine duyarlılık geliştirmesine ve kimlik bilincinin güçlenmesine katkı sağlayacaktır. Araştırma, öğrencilerin yalnızca tarihî bilgilerini artırmakla kalmayıp, aynı zamanda bu bilginin kişisel ve toplumsal aidiyet hissine dönüşmesine yönelik bir öğrenme ortamı sunmayı amaçlamaktadır.

Araştırmanın bulgularının, tarihî ve kültürel miras unsurlarının eğitim süreçlerine nasıl etkin bir şekilde entegre edilebileceğine dair somut ve uygulanabilir öneriler sunması beklenmektedir. Bu öneriler, tarih eğitiminin yalnızca bilgi aktarımına dayalı bir süreç olmaktan çıkıp, öğrencilerin kültürel mirasla duygusal ve entelektüel bağ kurmasına odaklanmasını sağlayacaktır. Bölgesel kültürel miras unsurlarının eğitimde kullanımı, öğrencilerde yalnızca tarih bilinci oluşturmakla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda bu mirasın korunmasına ve sürdürülebilirliğine yönelik bir farkındalık yaratacaktır. Araştırma, bu yönüyle, yerel tarih ve kültürel mirasın toplumsal bellekteki yerini güçlendirme çabasına katkıda bulunacaktır. Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları gibi özgün tarihî konular, hem ulusal hem de yerel bağlamda kültürel miras eğitimi için güçlü bir araç sunmaktadır. Çalışmada, bu tarihî unsurların günümüz eğitim ortamlarına entegrasyonu sağlanarak, hem öğrencilerin bilgi düzeyi artırılacak hem de kültürel değerlerin gelecek nesillere aktarımı konusunda yeni yaklaşımlar geliştirilmesi teşvik edilecektir. Özellikle, Karakeçili Aşireti'nin tarihî ve kültürel katkılarının gençler tarafından anlaşılması, bölgesel mirasın ulusal ve uluslararası düzeyde tanınmasına olanak sağlayacaktır.

Araştırma, aynı zamanda eğitim-araştırma literatürüne önemli katkılar yapmayı hedeflemektedir. Tarih eğitimi ve kültürel miras farkındalığı gibi konularda uygulamalı bir model sunarak, bu alanlarda yapılacak gelecek çalışmalara yol gösterici olmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın bulguları, kültürel miras eğitiminin yalnızca bilgi aktarımıyla sınırlı kalmaması gerektiğini, bunun yerine öğrencilerin tarihî olayları ve kültürel unsurları

anlamalarını, bu unsurlarla bağ kurmalarını ve bu bağlamda bir bilinç geliştirmelerini sağlamanın önemini vurgulamaktadır. Böylelikle, bu araştırma, tarihî ve kültürel değerlerin korunması ve sürdürülebilirliğine yönelik toplumsal bir farkındalık yaratılmasına öncülük etme potansiyeli taşımaktadır.

5. YÖNTEM

Bu başlık altında, projede uygulanan yöntem ve süreçlerle ilgili detaylı bilgiler yer almaktadır. Araştırmanın tasarımından veri toplama sürecine kadar tüm aşamalar sistematik bir şekilde ele alınmıştır. Araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, veri analizi, araştırma sınırlılıkları ve çalışma takvimi, projenin bilimsel ve uygulamalı yönlerini açıklığa kavuşturmak için takip edilen başlıklarda sunulmuştur.

5.1. Araştırma Modeli

Bu projede karma araştırma yöntemi kullanılmış olup, hem nicel hem de nitel araştırma teknikleri bir araya getirilerek daha kapsamlı ve derinlemesine bir analiz gerçekleştirilmiştir. Bu yöntem, araştırmanın hem genelleştirilebilir sonuçlar elde etmesini hem de katılımcıların bireysel görüş ve deneyimlerine dair daha ayrıntılı veriler sunmasını sağlamaktadır. Araştırmanın nicel verileri, anket çalışmaları aracılığıyla toplanmıştır. Anket, öğrencilerin Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları hakkındaki bilgi düzeylerini, tarih bilincini, aidiyet duygusunu ve kültürel mirasa yönelik farkındalıklarını ölçmek için yapılandırılmıştır. Bu yöntem, öğrencilerin proje öncesi ve sonrası bilgi düzeylerinin karşılaştırmalı bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanımıştır. Nitel veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Görüşmeler, öğrencilerin proje sürecinde edindikleri bilgi ve farkındalıkların yanı sıra bu konulara ilişkin algılarını, duygusal tepkilerini ve bireysel yorumlarını derinlemesine anlamayı hedeflemiştir. Bu yöntem, katılımcıların bireysel deneyimlerini ve sürece dair düşüncelerini daha detaylı bir şekilde analiz etmeye olanak sağlamıştır.

5.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Eskişehir il merkezindeki lisede öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubu ise, Eskişehir Tepebaşı Cemal Mümtaz Sosyal Bilimler lisesinde öğrenim gören 11. Sınıf öğrencileridir. Eskişehir'in bu araştırma için seçilmesinin temel nedeni, şehrin Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları gibi tarihî unsurlarla güçlü bağlara sahip olmasıdır. Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinde önemli bir rol oynayan bu bölge, Karakeçili Aşireti'nin tarihî ve kültürel mirasına ev sahipliği yapmıştır. Özellikle Ertuğrul Gazi türbesinin bulunduğu Söğüt ve çevresi ile Ertuğrul Süvari Alayları'nın tarihî bağlantıları, Eskişehir'i bu mirasın anlaşılması için ideal bir alan kılmaktadır. Eskişehir, eğitim düzeyi yüksek bir şehir olarak genç nesillerin tarih ve kültürel miras konularına yatkın olmasını desteklemektedir. Buradaki liselerdeki öğrencilerin Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları gibi unsurlarla bağ kurması, araştırmanın etkisini artırmaktadır. Ayrıca, ilimize coğrafi ve tarihi yakınlığı olan Söğüt'de düzenlenen Ertuğrul Gazi Şenlikleri gibi etkinlikler, bu tarihî değerlerin korunmasına ve nesilden nesle aktarılmasına katkı sağlamaktadır. Son olarak, Eskişehir'in kültürel mirasa ve tarihî değerlere verdiği önem, bu araştırmanın amaçlarıyla örtüşmektedir. Yerel yönetimlerin ve eğitim kurumlarının bu alandaki çalışmaları, araştırmanın sürdürülebilirlik hedeflerini desteklemektedir. Bu nedenlerle, Eskişehir, araştırmanın kapsamı ve hedefleri doğrultusunda en uygun yer olarak seçilmiştir.

Araştırma, tarih ve kültürel miras konularına odaklandığından, örneklem seçiminde amaca yönelik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemle, çalışmanın amacına uygun veri sağlayabilecek öğrenciler belirlenmiş ve araştırmaya dahil edilmiştir. Seçilen öğrencilerin, Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları gibi tarihî ve kültürel miras unsurları hakkında farkındalık düzeylerini anlamaya yönelik veri sağlamaları hedeflenmiştir. Katılımcıların, araştırma kapsamında sunulan anket ve görüşme sorularını samimi, doğru ve dikkatli bir şekilde yanıtlamaları beklenmiştir. Bu tutum, elde edilen verilerin geçerliliği ve güvenilirliği açısından kritik bir öneme sahiptir. Örneklem grubunun, araştırma temalarıyla ilgili bilgi düzeylerinin yanı sıra, tarih bilinci ve kültürel miras farkındalıklarına dair algıları da detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu bağlamda, seçilen öğrencilerden elde edilen veriler, araştırmanın amacına ulaşmasına katkı sağlayacak nitelikte planlanmış ve analiz edilmiştir.

5.3. Verilerin Toplanması

Bu projede, karma yöntem kullanılarak hem nicel hem de nitel veriler bir araya getirilmiş ve tarihî-kültürel miras bilincinin ölçülmesi ve geliştirilmesi amacıyla kapsamlı bir süreç planlanmıştır. Araştırmanın nicel verileri, öğrencilerin Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları hakkındaki bilgi düzeylerini ve kültürel farkındalıklarını ölçmek için yapılandırılmış anket formlarıyla toplanmıştır. Anket formunun birinci bölümünde, tarih ve kültürel miras bilincini belirlemeye yönelik 10 adet çoktan seçmeli başarı testi ve 25 adet Evet-Hayır likert tipi soru yer almıştır. Ayrıca “Kültürel Miras Farkındalık Ölçeği” (Demir, 2023) kullanılarak 36 maddeden oluşan bir ölçek uygulanmıştır. Bu bölümdeki çoktan seçmeli sorular yani Başarı Testi madde analizine tabi tutulurken, bu sorulara ilişkin skorların eğiklik ve basıklık değerleri incelenmiş ve veriler SPSS 30.0 yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Eğitim öncesi ve sonrası uygulanan ön-test ve son-test sonuçları karşılaştırılarak, eğitimin katılımcıların bilgi ve farkındalık düzeylerindeki etkisi belirlenmiştir. Öntest sontest soruları alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Ankete katılan öğrencilerden ve velilerinden, görüşme yapılan katılımcılardan gönüllü katılımcı ve veli izni alınmıştır.

Araştırmanın nitel verileri ise yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla elde edilmiştir. Bu görüşmeler, katılımcıların sessiz ve dikkat dağıtıcı unsurlardan arındırılmış ortamlarda (ev veya iş yerinde) gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden önce ilgili bakanlık ve kurum onayı alınmış,(URL-2) katılımcılardan sözlü izin temin edilmiştir. Görüşmelerde, katılımcıların Karakeçili Aşireti, Ertuğrul Süvari Alayları ve Ertuğrul Gazi Şenlikleri gibi konular hakkındaki bilgi düzeyleri, bilinç durumları ve eksiklikleri derinlemesine incelenmiştir. Elde edilen nitel veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş, elde edilen bulgular eğitim programının tasarlanmasında temel bir rehber olarak kullanılmıştır. Görüşme sonuçları ve başarı testi ve öntest soruları, kültürel miras farkındalık ölçeği öğrencilerin çevrelerindeki tarihî ve kültürel miras unsurlarına karşı farkındalıklarının düşük olduğunu ve bu konulara yönelik bilgi eksikliklerini açıkça ortaya koymuştur.

Araştırmada, katılımcıların gereksinimlerini karşılamak ve bilgi eksikliklerini gidermek için kapsamlı bir eğitim programı tasarlanmıştır. Eğitim içeriği, atölye çalışmaları, okul sunumları ve Kültür-Turizm temalı etkinliklerle desteklenmiş ve üç oturumluk bir program dahilinde toplamda bir aylık sürede uygulanmıştır. Böylece eğitim sürecinin etkililiğini değerlendirmek için, eğitim öncesi ve sonrası uygulanan nicel ölçümlerle bilgi düzeylerindeki değişim analiz edilmiştir. Bu analizler, eğitimin bilgi ve farkındalık düzeylerinde anlamlı bir artış sağladığını göstermiştir.

Eğitim sürecinde kullanılan medya çıktıları, araştırmanın bir diğer önemli boyutunu oluşturmuştur. Çeşitli medya materyalleri, eğitim sürecini desteklemek ve konunun daha geniş bir kesim tarafından anlaşılmasını sağlamak amacıyla hazırlanmış; proje sonrasında bu materyaller, oluşturulan web sitesi üzerinden açık erişime sunulmuştur (URL-1). Ayrıca yerel

ve ulusal medya aracılığıyla tarihî ve kültürel miras konusunda farkındalık artırma çalışmaları yürütülmüştür. Bu materyallerin hem öğrenciler hem de toplumun diğer kesimleri üzerinde olumlu bir etki yaratması hedeflenmiştir.

5.4. Veri Analizi

Veriler, Microsoft Excel ve SPSS programları kullanılarak analiz edilmiştir. Anket formundaki çoktan seçmeli soruların kalitesini değerlendirmek amacıyla madde analizi gerçekleştirilmiş, bu kapsamda soruların güçlük ve ayırt edicilik değerleri incelenmiştir. Analiz sonuçları, tarih bilinci ve kültürel miras farkındalığı bağlamında çoktan seçmeli soruların hem güçlük hem de ayırt edicilik açısından bir sorun oluşturmadığını göstermiştir. Diğer taraftan, çoktan seçmeli sorulara ilişkin alınan ön-test ile son-test skorları normal dağılım ölçümüne tabi tutulmuş ve bu skorların normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Bu bağlamda bu skorlar arasında bir farklılık olup olmadığı, parametrik bir test olan eşlenmiş örneklem t-test kullanılarak test edilmiştir. Microsoft Excel ve SPSS programı ile analiz edilen verilere, normal dağılım ölçülerek parametrik ve non-parametrik testler uygulanmıştır. Çoktan seçmeli başarı testi sorularının kalitesine yönelik madde analizi yapılarak ve güçlük ile ayırt edicilik değerleri incelenmiştir. Araştırma sorularına uygun olarak çıkartılan bulgular, tarih bilinci ve kültürel miras bağlamında derinlemesine değerlendirilmiştir. Nitel veriler ise MAXQDA programında nitel içerik analizine tabi tutulmuş, kodlar ve temalar belirlenmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler, nitel içerik analizi yöntemine tabi tutulmuş; bu süreçte verilerden temalar ve kodlar oluşturularak sistematik bir yapıya kavuşturulmuştur. Elde edilen bulgular, araştırmanın genel çerçevesine entegre edilmiş ve kültürel miras farkındalığının artırılmasına yönelik öneriler geliştirilmiştir. Bu çift yönlü veri analizi yöntemi, hem nicel hem de nitel verilerin derinlemesine incelenmesini sağlamış ve araştırmanın sonuçlarının bilimsel geçerliliğini artırmıştır.

5.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma, yalnızca Eskişehir il merkezindeki bir lise ile sınırlıdır. Veriler, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı boyunca gerçekleştirilen saha çalışmaları sırasında toplanmıştır. Araştırmanın bir diğer sınırlılığı, katılımcıların gönüllülük esasına dayalı olarak seçilmesidir. Bu durum, katılımcı sayısının ve çeşitliliğinin çalışma bulgularını genelleme noktasında sınırlamalar oluşturabileceğini göstermektedir. Araştırmanın kapsamı, belirlenen örneklem grubuyla sınırlı tutulmuş olup, diğer bölgelerdeki öğrencilerin dahil edilmediği unutulmamalıdır.

5.6. Çalışma Takvimi

Proje çalışması, Tablo 5.1’de gösterildiği gibi bir iş-zaman planlamasına sahiptir.

Tablo 5.1. <i>Proje iş-zaman planlaması</i>		
Literatür Taraması Yapılması	02.09.2024	29.09.2024
Proje Araştırma İzlerinin Hazırlanması	15.09.2024	15.10.2024
Konu alan Uzmanlar ile Yarı Yapılandırılmış Görüşme Yapılması	17.10.2024	20.10.2024
Ertuğrul Süvari Alayları, Karakeçililer, Ertuğrul Şenlikleri, Karakeçili Sancağı hakkında bilgi sahibi kaynak kişilerle Yarı Yapılandırılmış Görüşme Yapılması	08.09.2024	30.10.2024
Lise Örneklem Grubu Oluşturulması	20.09.2024	22.09.2024
Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık Aile Üyelerinden Barbaros Erdi Görüşmesi, Sancağın Görülmesi	23.09.2024	23.09.2024
Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık Aile Üyelerinden Fıtnat Yontunç Görüşmesi	24.09.2024	24.09.2024
Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık Aile Üyelerinden Nuriye Erdi Görüşmesi	30.10.2024	30.10.2024
Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık Aile Üyelerinden Levent Çelik Görüşmesi	02.10.2024	02.10.2024
Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık ve Efradının Mezarlarının ve Oda Konağın Ziyaret Edilmesi	15.10.2024	15.10.2024
Proje Ekibi Tarafından Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık ve Aşiretin Ertuğrul Gazi Şenlikleri için gittikleri Eskişehir Atatürk Lisesi ve Söğüt Hattının Gezilmesi /Söğüt Müzesinin Ziyaret Edilmesi Bahçecik Sancağının Görülmesi/ Ertuğrul Gazi Türbesinin Ziyaret Edilmesi	17.11.2024	17.11.2024
Örneklem Grubu Ön Bilgi Düzeyi Belirleme Anketi (Öntest) Uygulanması	20.11.2024	20.11.2024
Deney Atölyesinin Gerçekleştirilmesi	23.11.2024	23.12.2024
Örneklem Grubuna Sontest (sonanket) Uygulanması	23.12.2024	23.12.2024
Proje Raporunun Hazırlanması	23.12.2024	15.01.2025

6. BULGULAR

Çalışmanın bulguları yedi başlık altında yapılandırılmıştır.

6.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 6.1’de gösterilmiştir.

Tablo:6.1 <i>Katılımcıların /Öğrencilerin Demografik Bilgileri</i>			
<i>Değişken</i>	<i>Grup</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
1.Cinsiyet	Erkek	38	45,8
	Kız	45	54,2
	<i>Toplam</i>	83	100
2.Sınıf Düzeyi	11. sınıf		
	<i>Toplam</i>	83	100
3.Okul Türü	Sosyal Bilimler Lisesi		
	<i>Toplam</i>	83	100

Tablo 6.1’de öğrencilerin demografik bilgileri görülmektedir. Buna göre öğrencilerin %45,8’i erkek (n = 38) ve %54,2’si kız öğrencidir (n =45). Öğrencilerin sınıf düzeyleri 11. sınıftır (n = 83), Okul türü Sosyal Bilimler Lisesidir(n = 83).

6.2. Yarı-Yapılandırılmış Görüşmelere İlişkin Temalar

Proje sürecinde saha çalışmasında 15 katılımcı/kaynak kişi ile 3’ü demografik 10 tanesi görüşme sorusu olmak üzere toplamda 13 sorudan oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Elde edilen bilgiler aşağıdaki gibidir.

6.2.1. Yarı Yapılandırılmış Görüşmede Katılımcıların Demografik Özellikleri

Araştırmaya katılan kişilerin yaş aralığı 52 ile 80 arasında değişmekte olup, katılımcıların çoğunluğu 50’li ve 60’lı yaş grubundandır. Bu yaş grubundaki katılımcılar, Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları gibi tarihî ve kültürel konular hakkında bilgi ve deneyim açısından önemli bir birikime sahiptir. Katılımcıların doğum yerleri arasında Eskişehir, Nevşehir, Kütahya, Afyon ve İstanbul gibi farklı şehirler bulunmaktadır. Özellikle Eskişehir doğumlu olan K3, K4, K7 ve K9 katılımcıları, araştırmanın yerel tarih bağlamında daha derin bilgiler sunmasına katkı sağlamıştır.

Katılımcılar, meslek grupları açısından çeşitlilik göstermektedir. Katılımcılar arasında tarih öğretmeni, emekli sınıf öğretmeni, öğretim üyesi, emekli tulumsaş işçisi, emekli yönetici, emekli demiryolu işçisi ve edebiyat, tarih öğretmeni gibi farklı meslek gruplarından kişiler yer almaktadır. Bu mesleki çeşitlilik, araştırmanın Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları gibi konulara farklı bakış açılarıyla yaklaşılmasını sağlamış ve elde edilen verilerin daha zengin bir perspektifle değerlendirilmesine imkân tanımıştır.

Katılımcıların eğitim düzeyleri de geniş bir çeşitlilik göstermektedir. Katılımcılar arasında lise mezunlarından doktora derecesine sahip olanlara kadar geniş bir eğitim yelpazesi bulunmaktadır. Örneğin, K1, K2 ve K14 katılımcıları tarih profesörü olup, konuya daha sistematik ve akademik bir bakış açısı getirirken, K3, K4, K5 lisans mezunu olarak bilgilerini paylaşmış ve K1 yüksek lisans derecesi ile akademik katkıda bulunmuştur. Diğer katılımcılar arasında üniversite mezunları (K6, K7), yüksekokul mezunları (K8) mevcuttur. Ayrıca lise mezunu katılımcılar (K9, K10, K11), aile ve toplum gelenekleri yoluyla aktarılan sözlü tarih bilgi birikimleriyle çalışmaya katkı sunmuşlardır. Bu durum, Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları ile ilgili bilgi birikiminin farklı kaynaklardan derlenerek daha kapsamlı bir anlayış geliştirilmesine olanak tanımıştır. Aynı zamanda K12, İstanbul Eğitim Enstitüsü mezunu edebiyat öğretmeni ve yazardır. Katılımcıların eğitim seviyesindeki bu çeşitlilik, araştırmanın hem akademik hem de sözlü tarih bağlamında değerli bilgiler sunmasını sağlamıştır.

Katılımcıların farklı eğitim seviyelerine sahip olması, Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları gibi tarihî ve kültürel miras unsurlarına yönelik bilgilerin yalnızca akademisyenler tarafından değil, toplumun farklı kesimlerinden bireylerce de bilindiğini ve aktarıldığını göstermektedir. Katılımcıların eğitim durumlarının genel olarak lise ve üzeri seviyede olması, Türkiye’deki artan eğitim düzeyiyle uyumlu bir şekilde, tarih ve kültür konularına ilginin toplumun geniş kesimleri tarafından paylaşıldığını ortaya koymaktadır. Eğitim seviyelerindeki bu çeşitlilik, araştırmanın farklı perspektiflerden zenginleştirilmesini sağlamış ve Karakeçili Aşireti ile Ertuğrul Süvari Alayları hakkındaki bilgilerin toplumsal bellekteki yerini daha geniş bir çerçevede inceleme fırsatı sunmuştur. Bu kapsamda, katılımcıların profili, araştırmanın hem yerel hem de genel tarihî bilince katkı sunmasına önemli ölçüde olanak sağlamıştır.

6.2.2. Görüşme Formu Soruları ve Bulguları

Bu başlık altında, Ertuğrul Süvari Alayları ve Karakeçili Aşireti üzerine yapılan yarı-yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler ortaya konmuştur. Görüşmelerde, katılımcıların konu hakkındaki bilgi ve deneyimlerini derinlemesine anlamak hedeflenmiştir. Görüşme bulguları, Ertuğrul Süvari Alayları ve Karakeçili Aşireti'ni kapsayan 6 ana tema ve bu temalara bağlı alt kategorilerden oluşmaktadır. Bu temalar ve alt kategoriler Tablo 6.2'de yer almaktadır:

Tablo 6.2 <i>Yarı Yapılandırılmış Görüşme Tema ve Kod Bulguları</i>	
<i>Temalar</i>	<i>Kodlar</i>
1.Ertuğrul Süvari Alayları	-Ertuğrul süvari alaylarının kuruluş amacı -Alaya kimlerin seçildiği -Alayın görevleri -Alayın Karakeçili aşiretinin bağlantısı -Alayın günümüze yansımaları ve diğer bilgiler
2. Karakeçili Aşireti	-Karakeçili Aşiretinin Kökeni ve Tarihi -Karakeçili Aşiretinin Yerleşimi -Karakeçili Aşiretinin Kültürel Değerleri ve Gelenekleri -Aşiretinin Siyasi Etkisi ve Ertuğrul Süvari Alayları Bağlantısı -Karakeçili Aşiretinin Mirası ve Günümüzdeki Önemi
3.II.Abdülhamid'in Karakeçililere Bakışı	-Yakınlık ve Akrabalık Bağ -Güven ve Sadakat -İlgi ve Önem Verme
4. Ertuğrul Gazi Söğüt Şenlikleri	-Şenliklerin Tarihsel Kökeni ve Gelişimi -Şenliklerin Önemi ve Anlamı -Şenliklerin İçeriği ve Katılımcıları -Şenliklerin Sürdürülebilirliği
5. Kültürel Miras ve Tarih Bilinci	-Tarih Bilincinin Önemi -Kültürel Mirasın Korunması ve Aktarımı -Kültür Mirasının Toplumsal Faydaları -Milli Kimlik ve Gurur
6. Diğer Temalar	-Ertuğrul Süvari Alaylarının Kuruluşu ve Amacı -Alaya Seçilenlerin Profili ve Kökeni -Karakeçili Aşiretinin Coğrafi Dağılımı -Hacı Bekir Sıddık Bey ve Rolü -Sancaklar ve Koruyucuları -Ertuğrul Gazi Söğüt Şenlikleri ve Alayla İlişkisi -"Öz Hemşehrilerim" Hitabı -Karakeçili Aşiretinin Sadakati ve Güvenilirliği -Tarih Bilincinin Kaybı ve Sonuçları

Görüşmeler, katılımcıların 1.Ertuğrul Süvari Alayları temasında; Ertuğrul Süvari Alayları ve Karakeçili Aşireti hakkında farklı bakış açılarına sahip olduğunu ortaya koyduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar, Ertuğrul Süvari Alayı'nın kuruluş amacının Sultan II. Abdülhamid'in can güvenliğini sağlamak ve devletin bekasını korumak olduğu konusunda hemfikirdir (K1-K15). Alaya, ahlaklı, fiziksel olarak yeterli ve at binme becerisine sahip gençlerin, özellikle Söğüt ve çevresindeki Karakeçili Aşireti'nden seçildiği belirtilmiştir (K1, K2, K3, K7, K9, K10). Katılımcılar, alayın Sultan'ın yakın koruması, merasim alayı görevleri ve saray güvenliği gibi işlevleri üstlendiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca, Sultan II. Abdülhamid'in Karakeçili Aşireti'ne "öz hemşehrilerim" diyerek özel bir ilgi gösterdiği vurgulanmıştır (K1, K2, K7, K9).

2. Karakeçili Aşireti teması verilerine göre; Karakeçili Aşireti'nin 24 Oğuz boyundan biri olan Kayı boyuna mensup olduğu ve Osmanlı Devleti'nin kurucuları arasında yer aldığı belirtilirken (K1, K3, K4, K5, K7, K9), Aşiretin Osmanlı'nın kuruluş döneminde Eskişehir, Bilecik ve Söğüt bölgelerinde yoğun bir nüfusa sahip olduğu ifade edilmiştir (K2, K3, K7, K8, K10, K12, K13, K15). Ertuğrul Gazi Söğüt Şenlikleri'nin eski Türk kurultaylarından gelen bir gelenek olduğu, Karakeçili Aşireti'nin bu şenliklere katılarak birlik ve dayanışma sergilediği K1, K2, K5, K7, K8, K9, K10, K12 tarafından belirtildiği görülmüştür. Sultan II. Abdülhamid'in Karakeçililere yönelik bakış açısının güven ve sadakat üzerine kurulu olduğu ifade edilmiştir (K2, K4, K7, K9, K10). Kültürel miras ve tarih bilinci bağlamında, tarih bilincindeki eksikliğin aidiyet sorunlarına yol açabileceği ve sancaklar, soyağacı belgeleri ve şenlikler gibi kültürel miras unsurlarının gençlere tanıtılmasının önem taşıdığı vurgulanmıştır (K11, K13, K14). Görüşmeler, Ertuğrul Süvari Alayları ve Karakeçili Aşireti'nin korunarak gelecek nesillere aktarılmasının hem tarih bilinci hem de toplumsal kimlik açısından önemini ortaya koymuştur.

Katılımcılar, sancakların korunması ve günümüzdeki durumları hakkında çeşitli bilgiler paylaşmıştır (K1, K9, K12, K14). Özellikle, Hacı Bekir Sıddık Bey'in torunları tarafından muhafaza edildiği ve II. Abdülhamid tarafından gönderilmiş olabileceği düşünülen bir sancağın varlığına ilişkin farklı görüşler dile getirilmiştir. Katılımcılar, sancakların sayısı, yerleri ve sahipleri konusunda bilgi sunarken, Hacı Bekir Sıddık Bey'in Kuyucak Köyü'ndeki varlığı ve soyadı kanunundan sonra ailesinin "Karacaşehir" soyadını aldığı bilgisini de paylaşmışlardır. K1, K2, K5 ve K13, Hacı Bekir Sıddık Bey'in Karakeçili Aşireti'nin önde gelen reislerinden biri olduğunu ifade etmektedir. K12 ve K5, atalarının Kuyucak Köyü'nde yörük olarak yaşadığını ve Hacı Bekir Sıddık Bey'in bu köyde ikamet ettiğini belirtmektedir. Ayrıca, K2 ve K5, Hacı Bekir Sıddık Bey'in aşiretinin hane ve nüfus bilgilerini içeren Karakeçili Risalesi'ni yayınladığını ve bu risalenin 1905 yılında Tahir Bey Matbaası'nda basıldığını vurgulamaktadır. K7 ve K10, Hacı Bekir Sıddık Bey'in Ertuğrul Süvari Alayı'nın kuruluşunda aktif rol aldığını ve Karakeçili Aşireti'nden gençleri alaya dahil ettiğini belirtmiştir. K12, Hacı Bekir Sıddık Bey'in Kuyucak Köyü'nde bir misafirhane yaptırdığını buna Oda Konak denildiğini ve bu konağın günümüzde yer yer yıkılmak üzere olsa da ayakta olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların paylaştığı bu bilgiler, Hacı Bekir Sıddık Bey'in hem Karakeçili Aşireti hem de Ertuğrul Süvari Alayı için önemli bir figür olduğunu ortaya koymaktadır.

K1 ve K2, alay sancağının kutsal bir eşya olduğunu ve özel nöbetçiler tarafından korunduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, Ertuğrul Süvari Alayı için resmi alay sancağının yanı sıra, kahramanlık ve başarılar karşılığında verilen ödül sancaklarının bulunduğunu ve toplamda üç ayrı sancaktan bahsedildiğini ifade etmişlerdir.

12. yarı yapılandırılmış görüşme sorusu “*Sizce Osmanlı sultanı II. Abdülhamit Karakeçili Aşiretlerine sancak göndermiş midir ve bu sancakları koruyan aileler tanıyor musunuz?*” sorusuna verilen cevaplara bakıldığında; K1, K3, K4, K5 ve K9, farklı kaynaklardan edindikleri bilgilere dayanarak, bu sancaklardan birinin Söğüt Müzesi'nde sergilendiğini, bir diğeri Hacı Bekir Sıddık Bey'in torunlarında olduğunu ve bir üçüncü sancağın daha var olduğuna dair söylentiler olduğunu belirtmişlerdir. K3, bu sancağın orijinalinin Karacahisar'da Barbaros Bey tarafından korunduğunu ifade etmiştir. K4 ise Kuyucak'ta Bekir Bey'in torunlarının elinde bir sancak bulunduğunu duyduğunu “*...Evet, Karakeçili aşiretine sancak göndermiş. Burada Karakeçili aşiretine mensup olan sadece ona değil, birçok köyde gönderdiğini biliyoruz. Ama bunların sancaklarını da gördüm. İşte Bahçecik'de vardı Müzeye bağışlamışlar...*”. Şeklinde aktarmıştır. K5 bu soruya “*Bilmiyorum. Yalnız Kuyucak'da Bekir Bey'in torunları ellerinde sancak olduğunu söylediklerini duymuştum*”.cevabını vermiştir

K6, Sultan II. Abdülhamid'in Karakeçili Aşiret Reisi'ne gönderdiği sancağın Barbaros Bey'in elinde olduğunu öğrendiğini, bu sancağın asılının çok yıprandığını ve birebir aynı ölçülerde yenilenerek kadife kumaş üzerine işlendiğini “*II. Abdülhamid Han Karakeçili aşireti reisine*

sancak göndermiştir. Bu sancağın torunlarından Barbaros'un elinde olduğunu öğrendim. Kendinden rica ettim bu sancağın birebir aynı ölçüde yenilemek istediğimi söyledim ve (99*114) ölçülerde yeniden kadife kumaş üzerine işlettim” sözleriyle dile getirmiştir.

K12, annesinden kalan yıpranmış bir sancak olduğunu, bu sancağın kendisinde bulunduğunu ve Rahime Karacaşehir tarafından tamir amacıyla yamandığını belirtmiştir. Ayrıca, sancağın aleminin de kendisinde olduğunu ve teyzelerinin bu konuda bilgi sahibi olduğunu şu cümlelerle ifade etmiştir; “....Bilinmemiş, kimse merak etmemiş, yazıp çizmemiş ya da kaybolmuş bu sancak. Sancağı amcam Bekir Karacaşehir yani beydedem ve eşi Cici annem, bey dedem öldükten sonra bize emanet etmişler. Sancak bende...Onu Anneme vermişler. Ha annem bize verdi. Ben de.... Ben öyle emanete, halel getirmem... Annem doksan yedide öldü, doksan yediden beri sancak bendedir. Ben o sırada yirmi yedi yaşındaydım. Sancak biraz yıpranmış hatta cici annem Rahime Karacaşehir onu yama yapmıştı. Sancağın alemi de var ayrıca ...”.

Araştırma sırasında katılımcıların verdiği bu bilgiler, Ertuğrul Süvari Alayı ve Karakeçili Aşireti sancaklarının tarihî ve kültürel değerini ortaya koyarken, bu sancakların korunması ve aktarılmasına yönelik farklı kişisel hikâyeleri de gözler önüne sermektedir.

6.3. Başarı Testine İlişkin Ön-Test Son-Test Bulguları

Bu başlık altında başarı testi öncesi ve sonrası toplanan verilere SPSS kullanılarak yapılan analizlerin sonuçları yer almaktadır. 83 kişiden oluşan katılımcılara konu ile ilgili başarı düzeylerini belirlemek amacıyla Başarı Testi uygulanmıştır. Başarı Testinde toplamda 10 soru mevcuttur. Elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir.

Tablo 6.3
Öğrencilerin Başarı Testi Öntest ve Sontest Spss Değerleri

Değişken	Faktör	n	Ortalama	Standart Sapma	T-Değeri	df (Serbestlik Derecesi)	p (Anlamlılık Düzeyi)
Öntest	Test Grubu	83	34,5783	23,38966	-17,621	82	< 0,001
Sontest	Test Grubu	83	86,3855	15,26820			

Tablo 6.3'te öğrencilerin ön-test ve son-test sonuçları sunulmaktadır. Sonuçlara göre, son-test puanları ön-test puanlarına kıyasla anlamlı derecede yüksek bulunmuş, katılımcı öğrencilerin başarı seviyelerinde belirgin bir artış sağlanmıştır. Eğitim sürecinin etkisi, iki test arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu gösteren $t(82) = -17,621$, $p < .001$ değeriyle desteklenmiştir. Bu durum, uygulanan eğitimin öğrencilerin başarı düzeylerini artırmada etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

6.4. İki Seçenekli Anket Sorularına Yönelik Ön-Test Son-Test Bulguları

Bu bölümde ikili likertli olmak üzere 25 adet soru mevcuttur. Sorular, Ertuğrul Süvari Alayları ve Ertuğrul Gazi İle İlgili Anket Soru Bulguları, Karakeçili Aşiretinin İşlevi İle İlgili Anket Sorularının Öntest-Sontest Bulguları, Karakeçili Aşiretine Gönderildiği Düşünülen Sancak ve İşlevi İle İlgili Anket Sorularının Öntest-Sontest Bulguları olmak üzere üç ayrı başlık altında üç ayrı tabloda verilmiştir.

6.4.1.Ertuğrul Süvari Alayları ve Ertuğrul Gazi İle İlgili Anket Soru Bulguları

Bu başlık altında Ertuğrul süvari alayları ve Ertuğrul Gazi ile ilgili anket soru bulguları yer almaktadır.

Tablo 6.4

Ertuğrul Süvari Alayları ve Ertuğrul Gazi İle İlgili Anket Sorularının Öntest-Sontest Bulguları

<i>Araştırma Soruları</i>	<i>Öntest Grup</i>	<i>Öntest n</i>	<i>Öntest %</i>	<i>Sontest Grup</i>	<i>Sontest n</i>	<i>Sontest %</i>
11- Ertuğrul Gazi Türbesine gittim	Evet	37	44,6	Evet	46	55,4
	Hayır	46	55,4	Hayır	52	62,7
12-Günümüzde her eylül ayında yapılan Ertuğrul Gazi Şenliklerinin başlangıç hikâyesinin Eskişehir ile bağlantılı olduğunu biliyordum	Evet	23	27,7	Evet	62	75,6
	Hayır	60	72,3	Hayır	20	24,4
13- Ertuğrul Gazi Anma Şenliklerinde yapılan ritüeller ve eğlence çeşitlerini bilirim	Evet	10	12,0	Evet	54	65,1
	Hayır	73	88,0	Hayır	29	34,9
14-Daha önce Ertuğrul Süvari Alayı'nın sancağını görmüştüm	Evet	6	7,2	Evet	61	73,5
	Hayır	77	92,8	Hayır	22	26,5
15-Ertuğrul Süvari Alayı sancağının üzerindeki yazıların anlamlarını bilirim	Evet	1	1,2	Evet	68	81,9
	Hayır	82	98,8	Hayır	15	18,1

Tablo 6.4, öğrencilerin ön-test ve son-test sonuçlarına ilişkin verileri göstermektedir. 11. soruda, ön-testte öğrencilerin %44,6'sı (n = 37) "evet" yanıtı verirken, son-testte bu oran %37,3'e (n = 31) gerilemiştir. Buna karşılık, diğer sorularda önemli başarı artışları kaydedilmiştir. 12. soruda, ön-testte doğru yanıt verenlerin oranı %27,7 (n = 23) iken, son-testte bu oran %75,6'ya (n = 62) yükselmiştir. 13. soruda, doğru yanıt oranı ön-testte %12 (n = 10) iken, son-testte %65,1'e (n = 54) çıkmıştır. 14. soruda, doğru yanıt verenlerin oranı ön-testte %7,2 (n = 6) iken, son-testte %73,5'e (n = 61) ulaşmıştır. 15. soruda, ön-testte yalnızca %1,2 (n = 1) olan doğru yanıt oranı, son-testte %81,9'a (n = 68) yükselmiştir. Bu sonuçlar, katılımcı öğrencilerin eğitim süreci sonunda genel olarak anlamlı bir başarı artışı sağladığını göstermektedir. Ancak, 11. sorudaki düşüş, bu soruya yönelik kavramsal bir açıklamanın eksik olabileceğini veya sorunun öğrenciler tarafından yanlış yorumlanmış olabileceğini düşündürmektedir.

6.4.2. Karakeçili Aşiretinin İşlevi İle İlgili Anket Soru Bulguları

Bu başlık altında Karakeçili Aşiretinin İşlevi ile ilgili anket soru bulguları yer almaktadır.

Tablo 6.5

Karakeçili Aşiretinin İşlevi İle İlgili Anket Sorularının Öntest-Sontest Bulguları

<i>Araştırma Soruları</i>	<i>Öntest Grup</i>	<i>Öntest n</i>	<i>Öntest %</i>	<i>Sontest Grup</i>	<i>Sontest n</i>	<i>Sontest %</i>
16-Ertuğrul Süvari Alayı oluşumunda yetkisi olan Karakeçili Reisi Kuyucak Köyünden Hacı Bekir Sıddık ve ailesinin varlığından haberdarım.	Evet	2	2,4	Evet	74	89,2
	Hayır	81	97,6	Hayır	9	10,8
17-Eskişehir Kuyucak köyünde, Hacı Bekir Sıddık ve ailesine ait olan Karakeçili Misafir Konağı'nı bilirim.	Evet	0	0	Evet	72	86,7
	Hayır	83	100	Hayır	11	13,3
18- Hacı Bekir Sıddık torunlarından Bekir Karacaşehir ve ailesini tanırım.	Evet	0	0	Evet	71	85,5
	Hayır	83	100	Hayır	12	14,5
19-Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık'ın aile üyelerinin halen yaşadığını bilirim.	Evet	6	7,2	Evet	77	92,8
	Hayır	77	92,8	Hayır	6	7,2
20-Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık'ın aile üyelerinin soyağacını gördüm.	Evet	0	0	Evet	73	88
	Hayır	83	100	Hayır	10	12
21-Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık'ın aile üyelerinin mezar taşlarını gördüm.	Evet	3	3,7	Evet	60	72,3
	Hayır	79	96,6	Hayır	23	27,7
22-Karakeçili Aşiret Reisi Hacı Bekir Sıddık'ın hazırlattığı bir Karakeçili Risalesi olduğunu bilirim. (Risale: kitapçık)	Evet	1	1,2	Evet	67	80,7
	Hayır	82	98,8	Hayır	16	19,3

23-Hacı Bekir Sıddık'ın aile üyeleri ile tanışmayı	Evet	45	54,2	Evet	76	91,6
isterim/tanıştım.	Hayır	38	45,8	Hayır	7	8,4

Tablo 6.5.'de, öğrencilerin ön-test ve son-test sonuçlarına ilişkin veriler sunulmaktadır. 16. soruda, ön-testte doğru yanıt oranı %2,4 (n = 2) iken, son-testte bu oran %89,2'ye (n = 74) yükselmiştir. 17. soruda, ön-testte doğru yanıt veren öğrenci bulunmazken (%0,0, n = 0), son-testte doğru yanıt oranı %86,7 (n = 72) olarak belirlenmiştir. 18. soruda, ön-testte doğru yanıt veren öğrenci olmamasına rağmen (%0,0, n = 0), son-testte bu oran %85,5'e (n = 71) ulaşmıştır. 19. soruda, ön-testte %7,2 (n = 6) olan doğru yanıt oranı, son-testte %92,8'e (n = 77) çıkmıştır. 20. soruda, ön-testte doğru yanıt bulunmazken (%0,0, n = 0), son-testte bu oran %88 (n = 73) olarak kaydedilmiştir. 21. soruda, ön-testte doğru yanıt oranı %3,7 (n = 3) iken, son-testte %72,3'e (n = 60) yükselmiştir. 22. soruda, ön-testte %1,2 (n = 1) olan doğru yanıt oranı, son-testte %80,7'ye (n = 67) ulaşmıştır. 23. soruda, ön-testte %54,2 (n = 45) olan doğru yanıt oranı, son-testte %91,6'ya (n = 76) yükselmiştir. Bu bulgular, katılımcı öğrencilerin eğitim süreci sonunda tarih ve kültürel miras konularındaki bilgi düzeylerinde belirgin bir gelişim sağlandığını göstermektedir. Son-test sonuçları, eğitimin etkili bir şekilde başarı oranlarını artırdığını açıkça ortaya koymaktadır.

6.4.3. Karakeçili Aşiretine Gönderildiği Düşünülen Sancak ve İşlevi İle İlgili Anket Soru Bulguları

Bu başlık altında Karakeçili Aşiretine Gönderildiği Düşünülen Sancak ve İşlevi İle İlgili anket soru bulguları yer almaktadır.

Tablo 6.6

Karakeçili Aşiretine Gönderildiği Düşünülen Sancak ve İşlevi İle İlgili Anket Sorularının Öntest-Sontest Bulguları

Araştırma Soruları	Öntest Grup	Öntest n	Öntest %	Sontest Grup	Sontest n	Sontest %
24- Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık'a II. Abdülhamit tarafından sancak gönderildiğini bilirim	Evet	5	6	Evet	76	91,6
	Hayır	78	94	Hayır	7	8,4
25- Hacı Bekir Sıddık'a gönderilen sancağı görmek isterim/gördüm.	Evet	49	59	Evet	76	91,6
	Hayır	34	41	Hayır	7	8,4
26- II. Abdülhamit'in Bahçecik ve Harmancık aşiret reislerine sancak gönderdiğini duydum.	Evet	4	4,8	Evet	67	80,7
	Hayır	79	95,2	Hayır	16	19,3
27- Ertuğrul Gazi Müzesinde II. Abdülhamit'in gönderdiği sancağı gördüm .	Evet	4	4,8	Evet	65	78,3
	Hayır	79	95,2	Hayır	18	21,7
28- Hacı Bekir Sıddık'a gönderilen sancağın tekrar ayısını işletmek ve kültürel miras olarak yaşatmak gereklidir.	Evet	43	51,8	Evet	78	94
	Hayır	40	48,2	Hayır	5	6
29- Kuyucak köyünde Hacı Bekir Sıddık ve ailesinin yaptırdığı misafir konağında duvarda yer alan KAYI boyu armasını gördüm.	Evet	4	4,8	Evet	65	78,3
	Hayır	79	95,2	Hayır	18	21,7
30- Kuyucak köyünde Hacı Bekir Sıddık ve ailesinin yaptırdığı misafir konağındaki odalarda bulunan dolap kapaklarında misafirlerin yazdığı Latince, Osmanlı Türkçesi ve günümüz Türkçesi ile yazılan yazıların varlığını biliyordum.	Evet	3	3,6	Evet	65	78,3
	Hayır	80	96,4	Hayır	18	21,7
31- Söğüt'e Ertuğrul Gazi'yi anmaya giden Eskişehirli Karakeçili Yörüklerinin fotoğraflarını gördüm.	Evet	3	3,6	Evet	72	86,7
	Hayır	80	96,4	Hayır	11	13,3
32- Söğüt'e Ertuğrul Gazi'yi anmaya giden Eskişehirli Karakeçili Yörüklerinin gidiş yol güzergâhını bilirim.	Evet	1	1,2	Evet	61	75,3
	Hayır	82	98,8	Hayır	20	24,7

33- Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık Beyin Ertuğrul Gazi Şenlikleri için bir vakıf kurdurduğunu biliyordum.	Evet	1	1,2	Evet	66	79,5
	Hayır	82	98,8	Hayır	17	20,5
34- Söğüt- Ertuğrul Süvari Alayı hakkında türküler, şiirler yazıldığını bilirim.	Evet	9	10,8	Evet	65	78,3
	Hayır	74	89,2	Hayır	18	21,7
35- Tarih derslerinde yerel beldemizde yaşayan tarihi kahraman ve şahsiyetleri tanımak ve kültürel eserleri olayları bilmek tarih derslerine ve çevremizdeki tarihi kültürel miras öğelerine olan ilgimizi artırır.	Evet	59	71,1	Evet	76	91,6
	Hayır	24	28,9	Hayır	7	8,4

Tablo 6.6, öğrencilerin ön-test ve son-test sonuçlarına ilişkin verileri sunmaktadır. 24. soruda, ön-testte doğru yanıt oranı %6 (n = 5) iken, son-testte %91,6'ya (n = 76) yükselmiştir. 25. soruda, ön-testte %59 (n = 49) olan doğru yanıt oranı, son-testte %91,6'ya (n = 76) çıkmıştır. 26. soruda, ön-testte doğru yanıt verenlerin oranı %4,8 (n = 4) iken, son-testte %80,7'ye (n = 67) yükselmiştir. 27. soruda, ön-testte %4,8 (n = 4) olan doğru cevap oranı, son-testte %78,3'e (n = 65) çıkmıştır. 28. soruda, ön-testte %51,8 (n = 43) olan doğru cevap oranı, son-testte %94 (n = 78) olarak belirlenmiştir. 29. soruda, ön-testte %4,8 (n = 4) olan doğru yanıt oranı, son-testte %78,2'ye (n = 65) yükselmiştir. 30. soruda, ön-testte %3,6 (n = 3), son-testte ise %78,3 (n = 65) oranında doğru yanıt kaydedilmiştir. 31. soruda, ön-testte %3,6 (n = 3) olan doğru yanıt oranı, son-testte %86,7'ye (n = 72) ulaşmıştır. 32. soruda, ön-testte %1,2 (n = 1) olan doğru yanıt oranı, son-testte %75,3'e (n = 61) çıkmıştır. 33. soruda, ön-testte %1,2 (n = 1) olan doğru yanıt oranı, son-testte %79,5'e (n = 66) yükselmiştir. 34. soruda, ön-testte %10,8 (n = 9) olan doğru yanıt oranı, son-testte %79,5'e (n = 66) ulaşmıştır. 35. soruda, ön-testte %71,1 (n = 59) olan doğru cevap oranı, son-testte %91,6'ya (n = 76) yükselmiştir. Bu bulgular, öğrencilerin eğitim süreci sonunda tarih ve kültürel miras konularında önemli bir gelişim kaydettiğini ve başarı oranlarının anlamlı ölçüde arttığını açıkça ortaya koymaktadır.

6.5. Tarih ve Kültürel Miras Bilincini Belirlemeye Yönelik Anket Açık Uçlu Soru Bulguları

"Ertuğrul Gazi Şenliklerinin, Eskişehir Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık ile bağlantılı olduğunu bilmek; o aileden kalan bir sancağı görmek ve bu sancağın yeniden tasarımıyla canlandırılmasına tanık olmak size tarih bilinci, aidiyet duygusu ve kültürel miras anlamında neler kazandırır?" Açık uçlu sorusu anketin üçüncü bölümünde, öğrenci örneklem grubuna yöneltilmiştir: Ön-testte, bir katılımcı soruyu boş bırakmış, beş katılımcı "bilmiyorum" ve biri "fikrim yok" yanıtını vermiştir. Son-testte ise üç katılımcı "bir şey katmamıştır" cevabını vermiştir. Bu soruyla, katılımcıların Ertuğrul Gazi Şenlikleri, Karakeçili Ailesi ve Sancak ile ilgili farkındalık değişimleri ve ortak temalar belirlenmiştir.

Ön-test sonuçları, genellikle belirsizlik ve bilgi eksikliği temalarını ortaya koyarken, son-testte katılımcıların farkındalık düzeylerinde belirgin bir artış gözlemlenmiştir. Katılımcılar, şenliklerin tarihsel kökenleri, Hacı Bekir Sıddık ve Karakeçili ailesinin önemi hakkında bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Örneğin, Katılımcı öğrenci 15, "Karakeçili Risalesi'ni keşfetmek ve yerel tarihi olayları öğrenmek beni mutlu etti, tarihe ilğim arttı". K16 "...Ben Ertuğrul Gazi Türbesine gittim ama burada yazanların hiç birini bilmiyordum. Kendimi eksik hissettim. Bunları bir an önce öğrenmek istiyorum".

K24 "Yanımızda olan biteni bilememek açıkçası içler acısı bu tarz yerleri gençlere öğretmek bildirmek gerekiyor ki gençler de bu değerleri yaşatsın. Ben açıkçası başarı testini çözerken zorlandım ve kendimi rahatsız hissettim en kısa zamanda bu konuların üstüne yoğunlaşacağım", K25 "Onlar hakkında hiçbir bilgim yoktu. Kendi kültürüme hakim olmak,

hele ki yaşadığım şehir ile bağlantısı olan bu kültürel mirası öğrenmeyi her açıdan çok isterim. Ertuğrul Gazi türbesini gördüm fakat hiçbir bilgim olmadan gitmiştim bunları öğrenirsem bi dahaki yapacağım gezinin çok daha verimli olacağından eminim”, K64 ”Konuyla ilgili fazla bilgim yok , ama sancağı görmek bana gurur verir ve kültürel miras anlamında çok şey katar . Bunun yaygınlaşması için oyununu yaparak çocukların dikkati çekilebilir”. Cevaplarını vererek öntest sürecini adeta özetlemiştir.

Açık uçlu sorunun sontest cevaplarına bakıldığında K11’in “Ertuğrul Gazi Şenliklerinin Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık ile bağlantılı olduğunu bilmek ve bu bağlamda bir sancağın yeniden tasarlanarak canlandırılmasına tanık olmak, tarih bilincini ve geçmişe olan saygımı pekiştirdi. Bu olay aidiyet duygumu güçlendirdi ve kültürel mirasımızın halen daha korunması ve aktarılması da tarihimizde önemli bir rol oynadığını bilmemi sağladı. Atalarımızın değerlerini tanımak ve yaşatmanın, milli kimlik oluşumuna katkı sağladığı, geleceğe yönelik sorumluluk bilincini de geliştirdiği için çok önemli ve değerli olduğunu düşünüyorum”.

K13’ün “Bölgemizin tarihi zenginliklerini ve şahsiyetlerini, milli kültürümüz ve tarihimize mâl olmuş olay ve olguları anlamak bizlerin gelecekte atacağımız adımların sağlam olması açısından çok önemlidir. Şeyh Edebalı'nın "Nereden geldiğini unutma ki nereye gideceğini unutmayasın." Sözüni uygulayabilmemiz için tarihimizi iyi bilmek ve anlamamız çok değerlidir”. K35’in “Hacı Bekir Sıddık’ın ailesi ile tanışmak beni tarihsel anlamda derinden etkiledi. İlimizde ve çevresinde tarihsel anlamda bu kadar önemli insanları tanımak ve torunlarını da görmek, onlardan anlatımı dinlemek tarihe olan ilgimi daha da arttırdı, böyle ailelerin soyunun hala devam etmesi ve insanlara soylarının nereden geldiğini anlatmasının sürdürülmesini tavsiye ediyorum”. K37’nin “Sayın hocalarımızın da belirttiği gibi gerçek Osmanlı torunları ile tanışmak müthiş bir duyguydu bizleri soyağaçları hakkında bilgelendirdiler yıllardır belki sönük kalmış duygularımızı canlandırdılar, özellikle yıpranan sancağın yenilenmesi tekrardan işlenmesi bu zamanlara taşınması canlandırılması kültürel miras olarak yaşatılması, sancağın üzerindeki arma,yazı, figür ve sembollerin anlamlarını öğrenmek büyük bir ayrıcalıktı emeği geçen herkese şükranlarımı iletiliyorum. Ayrıca bir kaç naçizene fikrim var. Karakeçili aile bireylerinin isimlerinin yaşatılması için caddelere okullara verilmesi bizleri çok memnun eder farkındalığımızı artırır bize ne kadar yakınlarımız ama farkında değilmişiz her şey için teşekkürler”. K62’nin.. “Bölgemizin önemli tarihi figür ve şahsiyetlerini tanımak, milli bilincimizin ve kültürel mirasımızın oluşumu ve korunması açısından önemlidir. Mustafa Kemal ATATÜRK’ün; " Türk Çocuğu, Ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır." sözünde de belirttiği gibi, tarihimizi ve milli şahsiyetlerimizi anlamak bize maddi-manevi güç ve kuvvet verecektir”. Dönütlerini paylaştıkları tespit edilmiştir.

Son-test sonuçlarına göre, katılımcılar tarih bilinci, aidiyet duygusu, kültürel mirasın korunması ve yerel tarihe dair farkındalık temalarında belirgin bir gelişim göstermiştir. Katılımcılar, tarihî olayları somut nesneler ve aile bağlarıyla ilişkilendirerek daha derin bir tarih bilinci geliştirmiştir. Tarihî ve kültürel miraslarını tanımak, onlarda aidiyet duygusunu güçlendirmiştir. Ayrıca, sancağın yeniden canlandırılmasının ve konağın restore edilmesinin kültürel mirasın korunması açısından önemini vurgulamışlardır. Son olarak, katılımcılar, Eskişehir’in tarihine dair yeni bilgiler edinmiş ve bu süreçte şehirlerine olan bağlarının güçlendiğini ifade etmişlerdir. Ön-test ve son-test sonuçları, katılımcıların tarih bilinci, aidiyet duygusu ve kültürel miras farkındalıklarında belirgin bir artış sağlandığını göstermektedir. Eğitim süreci, bilgi eksikliğini gidermiş ve kültürel mirasın korunmasına dair duyarlılığı artırmıştır.

6.6. Kültürel Miras Farkındalık Ölçeği Bulguları

Kültürel Miras Farkındalık Ölçeğinde 3'lü likertli olmak üzere toplamda 36 adet soru yer almaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler verilerine göre öğrencilerin kültürel miras hazırbulunuşluğunu ölçmek adına güvenilir ve geçerli ölçme aracı çalışması yapılan (Demir, 2023, s. 44) Kültürel Miras Farkındalık Ölçeği uygulanmıştır.² Kültürel miras farkındalık ölçeği öntesti sonuçları verileri de dikkate alınarak hazırlanan anket öntesti uygulanmıştır. Devamında farkındalığı arttırmak adına yapılan atölye ve sunum çalışmaları sonrası anket ve kültürel miras farkındalık ölçeği sontest olarak tekrar uygulanmıştır. Tablo 6.7'de, öğrencilerin likert tipi sorulara verdikleri yanıtların öntest ve sontest verileri sunulmuştur.

Tablo 6.7

Kültürel Miras Farkındalık Ölçeği Analizleri

Araştırma Soruları	Öntest Grup	Öntest n	Öntest %	Sontest Grup	Sontest n	Sontest %
1. Yakın çevremdeki önemli tarihi nesneleri bilirim.	Katılmıyorum	16	19,3	Katılmıyorum	6	7,2
	Kararsızım	37	44,6	Kararsızım	14	16,9
	Katılıyorum	30	36,1	Katılıyorum	63	75,9
3. Yakın çevremdeki tarihi mekânların nerede olduğunu bilirim.	Katılmıyorum	14	16,9	Katılmıyorum	5	6
	Kararsızım	35	42,2	Kararsızım	15	18,1
	Katılıyorum	34	41	Katılıyorum	63	75,9
5. Yakın çevremdeki tarihi nesneleri, tarihi yapıları ve tarihi mekânları birbirinden ayırt ederim.	Katılmıyorum	15	18,1	Katılmıyorum	7	8,4
	Kararsızım	36	43,4	Kararsızım	19	22,9
	Katılıyorum	32	38,6	Katılıyorum	57	68,7
6. Yakın çevremdeki önemli tarihi yapıları bilirim	Katılmıyorum	14	16,9	Katılmıyorum	8	9,6
	Kararsızım	30	36,1	Kararsızım	12	14,5
	Katılıyorum	39	47	Katılıyorum	63	75,9
7. Uzak çevremdeki önemli tarihi yapıları bilirim.	Katılmıyorum	24	29,3	Katılmıyorum	12	14,5
	Kararsızım	32	39	Kararsızım	27	32,5
	Katılıyorum	26	31,7	Katılıyorum	44	53
8. Yaşadığım yer ile ülkemizdeki başka bir yerin farklı kültürel özellikleri vardır.	Katılmıyorum	5	6	Katılmıyorum	6	7,2
	Kararsızım	10	12	Kararsızım	7	8,4
	Katılıyorum	68	81,9	Katılıyorum	70	84,3
9. Yakın çevremdeki tarihi nesnelerin nerede olduğunu bilirim.	Katılmıyorum	19	22,9	Katılmıyorum	7	8,4
	Kararsızım	45	54,2	Kararsızım	20	24,1
	Katılıyorum	19	22,9	Katılıyorum	56	67,5
10. Uzak çevremdeki önemli tarihi mekanların hangi illerde/şehirlerde olduğunu bilirim.	Katılmıyorum	25	30,1	Katılmıyorum	6	7,2
	Kararsızım	34	41	Kararsızım	31	37,3
	Katılıyorum	24	28,9	Katılıyorum	46	55,4
12. Uzak çevremdeki önemli tarihi yapıların hangi uygarlıklara/devletlere ait olduğunu bilirim.	Katılmıyorum	31	37,32	Katılmıyorum	14	16,9
	Kararsızım	39	47	Kararsızım	23	27,7
	Katılıyorum	13	15,7	Katılıyorum	46	55,4
14. Yakın çevremdeki önemli tarihi mekânları bilirim.	Katılmıyorum	15	18,1	Katılmıyorum	5	6
	Kararsızım	31	37,3	Kararsızım	9	10,8
	Katılıyorum	37	44,6	Katılıyorum	69	83,1
16. Yakın çevremdeki önemli tarihi yapıların hangi uygarlıklara/devletlere ait olduğunu bilirim.	Katılmıyorum	26	31,3	Katılmıyorum	8	9,6
	Kararsızım	40	48,2	Kararsızım	19	22,9
	Katılıyorum	17	20,5	Katılıyorum	56	67,5
	Katılmıyorum	24	28,9	Katılmıyorum	11	13,3

² Kültürel Miras Farkındalık Ölçeği yazar tarafından makalesinde kullanıma açık (Okullarda eğitim öğretim amaçlı kullanıldığında izin alınmasına gerek yoktur. Ayrıca bilimsel çalışmalarda da atıf yapılması koşuluyla izin alınmadan söz konusu ölçek kullanılabilir.) olarak ifade edilmiştir. E posta ile de yazardan izin alınmıştır.

17.Uzak çevremdeki önemli tarihi yapıların hangi illerde/şehirlere olduğunu biliri.	Kararsızım	41	49,4	Kararsızım	25	31,1
	Katılıyorum	18	21,7	Katılıyorum	47	56,6
18.Festival ve şenlikler kültürümüzün aktarımında önemlidir	Katılmıyorum	5	6	Katılmıyorum	4	4,8
	Kararsızım	5	6	Kararsızım	5	6
	Katılıyorum	73	88	Katılıyorum	74	89,2
19.Uzak çevremdeki önemli tarihi mekanların hangi devletlere/uygarlıklara ait olduğunu bilirim.	Katılmıyorum	37	44,6	Katılmıyorum	13	15,7
	Kararsızım	33	39,8	Kararsızım	24	28,9
	Katılıyorum	13	15,7	Katılıyorum	46	55,4
21.Yakın çevremdeki tarihi nesnelerin nerede sergilendiğini bilirim.	Katılmıyorum	27	32,5	Katılmıyorum	6	7,2
	Kararsızım	36	43,4	Kararsızım	25	30,1
	Katılıyorum	20	24,1	Katılıyorum	52	62,7
22.Uzak çevremdeki önemli tarihi eserlerin hangi müzelerde sergilendiğini bilirim	Katılmıyorum	39	47	Katılmıyorum	16	19,3
	Kararsızım	34	41	Kararsızım	26	31,3
	Katılıyorum	10	12	Katılıyorum	41	49,4
24.Uzak çevremdeki önemli tarihi nesneleri , tarihi yapıları ve tarihi mekanları birbirinden ayırt edebilirim	Katılmıyorum	23	27,7	Katılmıyorum	11	13,4
	Kararsızım	35	42,2	Kararsızım	23	28
	Katılıyorum	25	30,1	Katılıyorum	48	58,5
26.Uzak çevremdeki önemli tarihi mekanları bilirim.	Katılmıyorum	28	33,7	Katılmıyorum	9	10,8
	Kararsızım	34	41	Kararsızım	23	27,7
	Katılıyorum	21	25,3	Katılıyorum	51	61,4
28.Yakın çevremdeki tarihi mekanların hangi uygarlıklara/devletlere ait olduğunu bilirim.	Katılmıyorum	26	31,3	Katılmıyorum	8	9,6
	Kararsızım	39	47	Kararsızım	24	28,9
	Katılıyorum	18	21	Katılıyorum	51	61,4
29.Uzak çevremdeki önemli tarihi nesnelerin hangi uygarlıklara/devletlere ait olduğunu bilirim	Katılmıyorum	39	47	Katılmıyorum	17	20,5
	Kararsızım	32	38,6	Kararsızım	22	26,5
	Katılıyorum	12	14,5	Katılıyorum	44	53
31.Yakın çevremdeki tarihi nesnelerin hangi uygarlıklara/devletlere ait olduğunu bilirim.	Katılmıyorum	28	33,7	Katılmıyorum	7	8,4
	Kararsızım	42	50,6	Kararsızım	25	30,1
	Katılıyorum	13	15,7	Katılıyorum	51	61,4
32.Uzak çevremdeki önemli tarihi nesnelerin hangi uygarlıklara/devletlere ait olduğunu bilirim.	Katılmıyorum	37	44,6	Katılmıyorum	16	19,3
	Kararsızım	34	41	Kararsızım	26	31,3
	Katılıyorum	12	14,5	Katılıyorum	41	49,4
34.Uzak çevremdeki önemli tarihi yapıları bilirim.	Katılmıyorum	25	30,1	Katılmıyorum	14	17,1
	Kararsızım	32	38,6	Kararsızım	21	25,6
	Katılıyorum	26	31,3	Katılıyorum	47	57,3
35.Düğün, kız isteme ve nişan törenleri kültürümüzün bir parçasıdır.	Katılmıyorum	5	6	Katılmıyorum	4	4,8
	Kararsızım	4	4,8	Kararsızım	5	6
	Katılıyorum	74	89,2	Katılıyorum	74	89,2
36.Yakın çevremdeki tarihi yapıların nerede olduğunu bilirim.	Katılmıyorum	20	24,1	Katılmıyorum	7	8,5
	Kararsızım	38	45,8	Kararsızım	19	25,2
	Katılıyorum	25	30,1	Katılıyorum	56	68,3

Tablo'da 6.7'de 1. soruda, öntestte öğrencilerin %36'sı (n = 30) "katılıyorum" cevabını verirken, sontestte bu oran %75,9'a (n = 63) yükselmiştir. 3. soruda, öntestte %41 (n = 34) olan katılım oranı, sontestte %75,9'a (n = 63) çıkmıştır. 5. soruda, öntestte katılım oranı %38,6 (n = 32), sontestte ise %68,7 (n = 57) olarak belirlenmiştir. 6. soruda, öntestte %47 (n = 39) olan katılım oranı, sontestte %75,9'a (n = 63) yükselmiştir. 14. soruda, öntestte katılım oranı %44,6 (n = 37), sontestte ise %83,1 (n = 69) olmuştur. 17. soruda, öntestte %21,7 (n = 18) olan katılım oranı, sontestte %56,6'ya (n = 47) çıkmıştır. 18. soruda, öntestte %88 (n = 73) olan katılım oranı, sontestte %89,2'ye (n = 74) yükselmiştir. 29. soruda, öntestte %14,5 (n =

12) olan katılım oranı, sontestte %53'e (n = 44) çıkmıştır. 36. soruda ise, öntestte %30,1 (n = 25) olan katılım oranı, sontestte %68,3'e (n = 56) yükselmiştir. Bu veriler, öğrencilerin eğitim sürecinde katılım oranlarında kültürel miras farkındalığı anlamında belirgin bir artış yaşandığını göstermektedir.

6.7.Görünürlük ve Yaygınlaştırma Faaliyetleri

Örneklem grubu için öntest sonrası bir ay boyunca çeşitli atölye etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Etkinliklerde Seyitgazi Kuyucak mahallesi/Köyü ve Karacaşehir mahallesinde yaşayan Hacı Bekir Sıddık'ın yaşayan aile efradı okula davet edilmiştir. Görseller aşağıdadır...

Görsel 3: Hacı Bekir Sıddık ve Eşi Hatice Hanımın Kuyucak Köyü Mezarlığındaki Mezar Taşları ve Fıtnat Yontunç'ta Bulunan Aile Soyağacı

Görsel 4: Özhemşehrilerim Bir Sancağın Hikâyesi Karakeçililer Örnekleme Atölye Uygulama Çalışmalarından

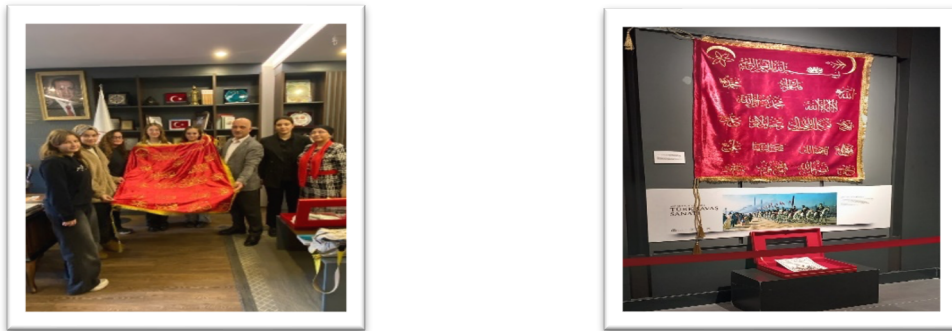
Görsel 5: *Hacı Bekir Sıddık'ın Aile Efradı ve Karakeçililer Örneklemini Okul Sergisi*

Görsel 6: 1-Hacı Bekir Sıddık Bey, 2-Yedi Karakeçili Aşiret Reisinin Madalya Alması (Sagdan ikinci kişi Hacı Bekir Sıddık) -Malumat Dergisi 3-Aile (Barbaros ve Nuriye Erdi) Fotoğraf Albümü Arşivinden

Görsel 7: *Seyitgazi Kuyucak Mahallesi Oda Konak Kayı Tamgası ve İçindeki Dolap Kapakları*

Görsel 8: Özhemşehrilerim Kültür Turizm Müdürlüğü Sunumu³

Görsel 9: Sancağın Aslı, Alemi, Kayhan Ünal Tarafından Birebir İşletilen İmitasyonu

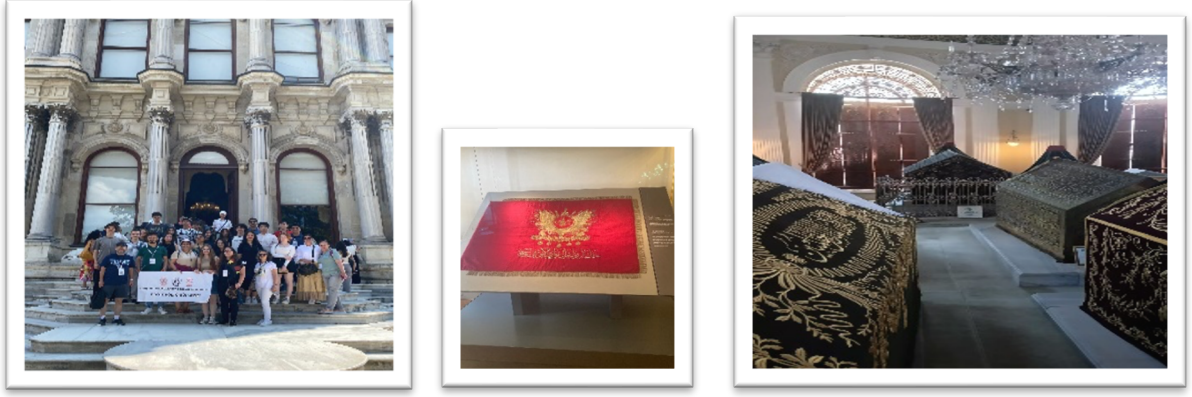

Görsel 10: H. B. Sıddık'ın Torunlarından Barbaros Erdi Ailesiyle Oda Konak Önünde ve Oda Konaktaki Yazılar

Görsel 11: 24-27 Şubat 2025 Tübitak 2204-A Liselerarası Araştırma Projeleri Yarışmasında Bölge 2.ligi

³ Bu etkinlik sayesinde, Eskişehir İl Kültür Turizm Müdürü Sayın Bülent Avmanak tarafından, II. Abdülhamit'in türbesini ve Ertuğrul Süvari Alay Sancağının sergilendiği Yıldız Sarayını öğrenci örneklem grubunun yerinde görmesi için İstanbul ve Söğüt proje kültür(ü) gezileri hediye edilmiştir. İstanbul Proje Kültür Gezisi 13-15 Haziran 2025'te gerçekleştirilmiş böylece projenin yaygın ve sürdürülebilir etkisi devam ettirilmiştir. Proje Kültürü gezisinde ulaşım desteği İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve Türk Dünyası Vakfı, konaklama desteği Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından karşılanmıştır.

Görsel 12: Özhemşehrilerim İstanbul Proje Kültürü Gezisi Beylerbeyi Sarayı-Ertuğrul Süvari Alayı Sancağı Yıldız Sarayı-II. Abdülhamit II. Mahmut Türbesi

7.TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışma, Sultan II. Abdülhamid'in "Özhemşehrilerim" diye hitap ettiği Karakeçili Aşiretine olan yakınlığını, Ertuğrul Süvari Alayı'nın kuruluş amacını, Ertuğrul Gazi Şenlikleri ile bağlantısını ve Karakeçili Aşiretinin tarihî rolünü lise öğrencilerine tanıtmayı amaçlamıştır. Ayrıca, sancak gibi kültürel miras unsurlarının korunması ve gelecek nesillere aktarılmasının önemine dikkat çekilmiştir. Örneklem grubunu oluşturan 83 lise öğrencisi, özellikle II. Abdülhamid dönemi Karakeçili Reisi Hacı Bekir Sıddık ve aşirete ait kültürel miras unsurları hakkında bilgilendirilmiş ve bu bilgiler literatürle ilişkilendirilmiştir. Başarı testinden elde edilen sonuçlar, eğitimin öğrencilerin bilgi düzeylerini anlamlı şekilde artırdığını ortaya koymuştur. SPSS analizleri, eğitimin tarih bilinci ve kültürel farkındalık üzerindeki olumlu etkisini doğrulamaktadır. Atölye ve sunum çalışmalarıyla öğrenciler, Karakeçili Aşireti, Hacı Bekir Sıddık ve Ertuğrul Süvari Alayı'ndaki işlevler hakkında derinlemesine bilgi edinmiştir. Hacı Bekir Sıddık Bey'in liderliği, Karakeçili Risalesi ve aşirete ait sancak gibi kültürel miras unsurları öğrencilere tanıtılmış, bu değerlerin korunması ve aktarılması vurgulanmıştır. Atölye çalışmaları, soyağacı, sancak tasarımı ve sergi sunumları gibi etkinliklerle öğrencilerin aktif katılımını teşvik etmiş ve öğrenme sürecini güçlendirmiştir. Proje, tarih bilinci ve kültürel miras farkındalığını artırmada etkili olmuştur. Ancak, yalnızca Eskişehir il merkezindeki bir lise ile sınırlı kalmıştır. Daha geniş bir örneklemle uygulanması, etkinin daha kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesine olanak sağlayacaktır. Bu tür projelerin yaygınlaştırılması, toplumda tarih ve kültürel mirasa olan ilginin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Açık uçlu soruda Katılımcı 34'ün verdiği cevap, proje çalışmasının katılımcı öğrencilerde keşfetme arzusu, kültürel mirasa sahip çıkma bilinci ve gelecek nesillere aktarma sorumluluğu gibi önemli temaların gelişmesine katkı sağladığını göstermektedir. K34'ün "...Abdülhamit'in Karakeçili Aşiretine gönderdiği sancağın yıpranmış olmasından ötürü örneğine bakılarak tekrar işletilmesi kültürel mirasımızın korunması açısından önemli bir adım olmuş. Atölye çalışmasında bizlere sunum yapan Halil İncelik'in öğrencisi Sayın Cezmi Karasu hocamızın anlattıklarını dinlemek büyük bir şanstı. Proje kapsamında okulumuza davet edilen tanıştığımız Hacı Bekir Sıddık Beyin aile üyeleri ise çok hoşgörülü insanlardı iyi ki tanışmışım. Şehrimden Ertuğrul Alayına seçilerek gidenlerin olduğu çok kıymetli Karakeçili Aşiretinin varlığını bu çalışma sayesinde öğrendiğim için müteşekkirim. Öncelikle Eskişehir'deki ardından ülkemizdeki insanların Karakeçili aşireti ve Hacı Bekir Sıddık Bey hakkında bilgilendirilmesini isterim. Karakeçili Hacı Bekir Sıddık aile bireylerinin isimlerini yaşatmak amacıyla herhangi bir yere isim olarak verilmesini de ayrıca öneririm". İfadeleriyle katılımcının, Karakeçili Aşireti ve Hacı Bekir Sıddık Bey aile bireylerinin isimlerinin

yaşatılması için öneride bulunması, projenin yalnızca tarihî bir bilgi aktarımıyla sınırlı kalmayıp, katılımcılar üzerinde toplumsal sorumluluk ve kültürel sahiplenme duygusu geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, Oda Konağı'nın restore edilerek bir Tarih ve Kültürel Miras Yaşam Müzesi hâline getirilmesi ve aile bireylerinin isminin bu yapıya verilmesi önerisi, bu bilinçlenmenin somut bir yansıması olarak değerlendirilmelidir.

Sonuç olarak, bu çalışma, öğrencilerin tarih bilinci ve kültürel farkındalıklarını geliştirmede etkili olmuştur. Benzer projelerin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması, toplumda tarih ve kültüre verilen önemin artırılmasına katkı sağlayacaktır. Bu katkının oluşmasını sağlayan ve bu çalışmamıza destek olan Sayın Prof. Dr. Cezmi Karasu ve Prof. Dr. Taner Bilgin'e, kitabıyla çalışmamıza temel oluşturan Prof. Dr. Sayın Celil Bozkurt'a⁴ bizlere projemizi kurgularken bilgisi görgüsü tarih hafızasıyla destek olan sayın Bayram Kök'e, araştırmalarımızda ve İstanbul gezisinde maddi manevi destek veren İl Kültür ve Turizm Müdürü Sayın Bülent Avmanak, İl Milli Eğitim Müdürü Sayın Sinan Aydın ve Türk Dünyası Vakfı Proje Uzmanı Sayın Mustafa Çelik'e; 1946'dan sonra Ertuğrul Gazi Şenliklerinin yeniden canlanmasını sağlayan tarih öğretmeni Hasan Ertekin ve onun arşivini bizlere açan oğlu yazar Bilgen Ertekin'e, Hacı Bekir Sıddık'ın Torunlarından; Kıymetli Fıtnat Yontunç ve kızı Esin Yontunç'a, Nuriye Erdi'ye, Barbaros Erdi ve eşine, Levent Çelik ve ailesine, emekli il kültür müdürü Sayın Osman Gül'e, saha çalışmalarımızda sosyo-kültürel bağlantıları oluşturan Ertuğrul Gazi Yörük Türkmen Derneği Temsilcilerinden Yörük kızı Fadime Uzun ve Abdil Ünal'a, Folklor araştırmacısı Kıyas Ayık'a, çalışmada her daim özverili desteğiyle yanımızda olan Sayın Doç. Dr. Yusuf Zafer Can Uğurhan ve Arge'den Funda Çıray Özkara'ya okul müdürümüz Metin Erkmen ve müdür yardımcımız Emrullah Aksakal'a, mezar taşları konak yazılarını okumamıza yardım eden Prof. Dr. Mehmet Topal ve araştırmacı yazar Nizamettin Arslan'a çalışmamızı medyada görünür kılan Sayın Hüseyin Güven'e çok teşekkür ederiz.

Tartışma

Kayı Boyu'na mensup Karakeçili Aşireti, Anadolu'ya geldikten sonra her yıl Ertuğrul Gazi'nin emriyle bir araya gelerek toy kurmuş; bu törenlerde beyler sıkıntılarını paylaşmış, maddi ve manevi yardımlar organize edilmiş, genç kız ve erkeklerin evlendirilmesi gibi sosyal işlevler yerine getirilmiştir. Yağmur Say'ın (Say, 2009) aktardığı (Özçelik, 3 Haziran 1999), "21 Mart tarihinde Karakeçililerin Ertuğrul Gazi'nin türbesi etrafında toplandıkları, bu bayram ve şenliklerde at yarışı, cirit ve güreş müsabakaları düzenledikleri" ifadesi, bu kültürel aktivitelerin Orta Asya Türk kültürüne dayandığını ve Nevruz gelenekleriyle sürdürüldüğünü ortaya koymaktadır. Bu bilgiler, alan uzmanı K1'in görüşleriyle de uyum göstermekte ve geleneksel Türk törenlerinin devamlılığını vurgulamaktadır.

Somut olmayan kültürel mirasın en önemli özelliği "yaşayan" ve "yeniden üretilen" bir yapıda olmasıdır. Ertuğrul Gazi Şenlikleri, hâlen yerel halk tarafından aktif olarak katılım sağlanan bir etkinliktir ve yalnızca nostaljik değil; dinamik, toplumsal ve kültürel bir fonksiyona sahiptir (Kurin, 2004). görüşü "Ertuğrul Gazi Şenlikleri UNESCO'ya alınmalı önerimizi de destekler niteliktedir. Hacı Bekir Sıddık Bey'in yaşamı ve Karakeçili Aşireti'nin kültürel miras unsurları üzerine daha derli toplu eserlerin literatüre kazandırılması gereklidir. Bayar'a göre (Muharrem, 2004), Hacı Bekir Sıddık Bey 1848 (Hicri 1264) yılında doğmuş, torunu Fıtnat Yontunç'un

⁴ 24-27 Şubat 2025 tarihlerinde Balıkesir'de düzenlenen, Tübitak 2204-A Liselerarası Araştırma Projeleri Yarışmasında yan standımızda tarih projesiyle katılan tarih öğretmeni Sayın Kadir Atman hocamız standımızda Prof. Dr. Mehmet Topal'ın önerisiyle aldığımız Sultanın Öz Hemşehrileri Süvari Ertuğrul Alayı isimli Celil Bozkurt hocamızın kitabını görünce ...Celil Beyi tanıdığını söyleyerek kendisini aradı ve bizleri kendisiyle tanıştırdı. Celil Bozkurt hocamızla da tanışmak çalışmanın bir diğer çok kıymetli çıktısı olmuştur.

sağladığı el çizimi soy ağacında bu bilgi doğrulanmıştır. Mevcut köyde bulunan mezar taşlarının da bu soy ağacına uygunluğu, tarihi doğruluğu desteklemektedir. Çalışmamızda, Yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler, Ertuğrul Süvari Alayları ve Karakeçili Aşireti hakkında katılımcıların derinlemesine bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Alayın kuruluş amacı, aşiretin kökeni ve tarihi, kültürel değerleri, II. Abdülhamid'in aşiretle ilişkisi ve kültürel miras unsurları (sancak, mezar taşları, oda konak, aile soyağacı vb.) gibi konular detaylı şekilde ele alınmıştır. Özellikle Karakeçili Aşiret Sancağı'nın birebir kopya işlemesi yapılmış ayrıca dijital bir kopyası oluşturulmuş ve çevrimiçi erişime açılmıştır. Bu sayede sancak, daha geniş kitlelere tanıtılarak kültürel bir miras unsuru olarak korunması hedeflenmiştir. Bu çalışma, Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları'nın tarihî, sosyal ve kültürel önemi hakkında önemli katkılar sunmakta ve bu değerlerin korunması adına yeni bir adım teşkil etmektedir. Ayrıca çalışmamızın; saha çalışmaları, etkinlikleri ve yaygınlaştırma faaliyetleriyle okul dışı öğrenmeye örnek teşkil ettiği düşünülmektedir. Gerek proje sahibi öğrenciler gerekse örneklem grubu keşfederek öğrenmeye teşvik edilmiş, özellikle İstanbul ve Söğüt proje kültürü gezileri bunu çıktılarıyla ortaya koymuştur. Bu da çalışmanın okul dışı, informal öğrenme anlamında, Şen ve diğerlerinin *“Okul dışı öğrenme sınıf dışındaki dünyayı özellikle de doğayı e toplumu otantik bir ortamda adım adım keşfetmeye yönlendirir. Temel amaç, Öğrencilerin hem gerçek hem düzenlenmiş ortamlarda öğrenmelerini sağlamak ve böylece formal, non-formal ve çoğu zamanda informal müfredatı anlamlı ve kendi içinde tutarlı olmasını sağlayarak öğrencilerin mekanlarla olan ilişkilerini geliştirmek ve derinleştirmektir”* (Şen, ve diğerleri, 2022, s. 3) fikirleriyle örtüştüğünü göstermektedir.

Öneriler

Bu çalışmanın sonuçları ve tartışmaları doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Eğitim Programlarının Yaygınlaştırılması: Karakeçili Aşireti, Ertuğrul Süvari Alayları ve benzeri yerel tarih ve kültürel miras unsurlarını içeren eğitim programlarının farklı bölgelerde uygulanması önerilmektedir.
- Kültürel Mirasın Dijitalleşmesi: Karakeçili Sancağı gibi kültürel miras unsurlarının dijital kopyalarının oluşturulması ve çevrimiçi platformlarda daha geniş bir kitleye tanıtılması önerilir. Dijitalleşme, kültürel mirasın korunması ve yeni nesillere aktarılmasını kolaylaştıracaktır.
- Atölye Çalışmalarının Artırılması: Öğrencilerin tarihî ve kültürel mirası deneyimleyerek öğrenebileceği atölye çalışmaları, sergiler ve tarihî mekan gezileri düzenlenmelidir. Bu etkinlikler, tarih ve kültürle bağ kurmayı kolaylaştırarak daha kalıcı öğrenme sağlayabilir.
- Yerel Tarih ve Kültür Araştırmalarının Desteklenmesi: Yerel tarih ve kültürel miras üzerine yapılan araştırmaların artırılması ve bu çalışmaların literatüre kazandırılması önerilmektedir. Özellikle Karakeçili Aşireti ve Ertuğrul Süvari Alayları gibi konularda daha fazla akademik yayın ve kapsamlı eserlerin hazırlanması teşvik edilmelidir.
- Kültürel Mirasın Gelecek Nesillere Aktarılması: Kültürel miras unsurlarının korunması için yerel yönetimlerle işbirliği yapılmalı, tarihi eserlerin restorasyonu ve korunmasına yönelik projeler desteklenmelidir. Örneğin, Hacı Bekir Sıddık Bey'in misafirhanesi gibi mekânların restore edilerek eğitim amaçlı kullanılması önerilmektedir.
- Milli Eğitim Müfredatına Entegrasyon: Karakeçili Aşireti ve benzeri yerel tarih unsurlarının, tarih ve sosyal bilgiler müfredatına daha kapsamlı bir şekilde entegre edilmesi sağlanmalıdır. Bu konuların genç nesillere erken yaşta öğretilmesi, tarih bilincinin oluşumunda etkili olabilir.

- Toplumun Farkındalığını Artırmaya Yönelik Kampanyalar: Yerel ve ulusal medya aracılığıyla kültürel miras farkındalığını artırmaya yönelik kampanyalar düzenlenmelidir. Sözlü tarih projeleri, belgeseller ve sosyal medya içerikleri bu amaca hizmet edebilir.
- Geniş Ölçekli Araştırmalar: Çalışmanın yalnızca Eskişehir il merkezindeki bir lise ile sınırlı olması, genel geçerliliği sınırlamaktadır. Benzer çalışmaların farklı bölgelerde ve daha geniş bir örneklem grubuyla yapılması önerilmektedir.
- Kültürel Etkinliklerin Desteklenmesi: Ertuğrul Gazi Söğüt Şenlikleri gibi geleneksel etkinliklerin kapsamı genişletilmeli, bu etkinliklere daha fazla öğrenci katılımı sağlanarak farkındalık artırılmalıdır.
- Akademik İşbirliklerinin Geliştirilmesi: Üniversiteler, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği geliştirilerek kültürel miras araştırmalarına yönelik ortak projeler oluşturulabilir. Bu işbirlikleri, kültürel mirasın korunması ve tanıtılmasında önemli bir rol oynayabilir. Bu öneriler, çalışmanın ortaya koyduğu sonuçların daha geniş bir etki alanı yaratması ve benzer çalışmaların geliştirilmesi açısından yol gösterici olabilir.

KAYNAKÇA

- Bozkurt, C. (2022). Sultanın Öz Hemşehrileri Süvari Ertuğrul Alayı. İstanbul: Büyüyenay Yayınları.
- Bulduk, Ü. (1997). İdari ve Sosyal Açından Karakeçili Airetleri ve Yerleşmeleri. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi, 37-52.
- Bulduk, Ü. (1997). Karakeçili Aşireti Adlı Risale ve İç Batı Anadolu'daki Yaşayış ve Yerleşmeleriyle Karakeçililer. Karakeçili III. Uluslararası Kültür Şenliği (s. 59-53). Kırıkkale: Kırıkkale Valiliği Karakeçili Kaymakamlığı.
- Cumbur, M. (3 Haziran 1999). Gözden Kaçan Bir Risale. Türk Kültüründe Karakeçililer Uluslararası Bilgi Şöleni Bildirileri Şanlıufa (s. 27-34). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.
- Çay, A. (Eylül 1988). Ertuğrul Gazi, Karakeçililer ve Söğüt Bayramı". III. Osmanlı Sempozyumu, (s. 5-10). Ankara.
- Çay, A. (1989). Ertuğrul Gazi, Karakeçililer ve Söğüt ve Söğüt Bayramı. III. Osmanlı Sempozyumu Söğüt 1988 (s. 5-11). Ankara: Ertuğrul Gazi'yi Anma Ve Söğüt Şenliği Vakfı Yayınları No: 4.
- Demir, Y. (2023). Kültürel Miras Farkındalık Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 44-56. <https://doi.org/10.17556/erziefd.963374>.
- Demiryürek, H. (2015). Ertuğrul Sancağı (1900-1918). Bilecik: Bilecik Şeyh Edebalı Üniversitesi Yayınları.
- Dirgen, S. (2021). II. Abdülhamid Dönemi Muhafız Taburu : Ertuğrul Süvari Alayı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Antalya, Türkiye: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü . 22-55.
- Kalaycı, Ş., Albayrak, A. S., Eroğlu, A., Küçüksille, E., Ak, B., Karaatlı, M., Sungur, O. (2017). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. Asil Yayın Dağıtım.
- Karasu, C., Berber , O., & Sakarya, T. M. (2019). Kuruluş Osman Gazi Karacahisar ve Osmanlı'nın Temelleri. Ankara: Karakum Yayınevi.
- Kurin, R. (2004). Safeguarding Intangible Cultural Heritage in the 2003 UNESCO Convention: A Critical Appraisal. Museum International, 56(1-2), 66-77.
- Kütükçü, M. (2023). Karakeçili Aşireti Adına Önemli Bir Vesika. Çukurova Araştırmaları Dergisi, 37-55.
- Muharrem, B. (2004). Karakeçili Yörük Aşiretinin Eskişehir'e İskanı. İstanbul: Lider Ajans Matbaacılık Lmt. Şti.
- Muhiddin, A. (1955). Eskişehir'deki Alaaddin Camisi. Eskişehir: Ticaret Matbaası.
- Muhiddin, A. (2022). Sultan'ın Öz Hemşehrileri Süvari Ertuğrul Alayı. İstanbul: Büyüyenay Yayınları.

- Özçelik, İ. (3 Haziran 1999). Karakeçililer Türk Kültüründe Karakeçililer. Uluslararası Bilgi Şöleni Şanlıurfa (s. 50-56). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Paşa, T. (2017). Yıldız Hatıraları. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Sağlam, T. H. (2020). Sultan'ın Muhafızları II. Abdülhamid'in Muhafız Alayları. İstanbul: Yeditepe Yayınları.
- Say, Y. (2009). Karakeçili Aşireti ve Eskişehir'e İskani ile Kuyucak Karyesindeki Özbekli Cemaati. Turkish Studies, 4(3), 1904-1954.
- Serhat, A. (2018). Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt Şenlikleri. E. N. Kozak içinde, Dünden Bugüne Eskişehir ve Yöresindeki 16 Etkinliğin Öyküsü (Festivaller, Şenlikler, Özel Günler) (s. 11-30). Eskişehir: Eskişehir Tepebaşı Belediyesi.
- Şen, E. A., Oktay , Ö., Yüksel, T., Delen , İ., Bilek, M., Skorsepa, M., Kmetova, J. (2022). Okul Dışı Öğrenme Modülleri. Ankara: Sonçağ Yayıncılık.
- Şener, C. (2000). Şenliklerin Tarihçesi. Yeni Hayat.
- Tahirbey Matbaası. (1905). Karakeçili Risalesi. İstanbul: İstanbul Kalkınma Ajansı.
- Tekir, H. S. (2020). Sultan'ın Muhafızları II. Abdülhamid'in Muhafız Alayları. İstanbul: Yeditepe Yayınevi.
- Teres, E. (2011). Ertuğrul Gazi Türbesi ve Civarındaki Bazı Kitabelerin Okunmasına Dair. Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, 79-95.

İnternet Kaynakları

(URL 1): Proje Web İnternet Sitesi Linki ve Karekodu

<https://sites.google.com/view/suvariertugrulalaylari/ana-sayfa> Erişim Tarihi: 27.06.2025

(URL 2) :Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Sistemi

<https://arastirmaizinleri.meb.gov.tr/>

